

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

ROK XI.

WARSZAWA, 1 WRZEŚNIA 1929 R.

Nr. 35.

WSZELKIE UPRAWNIENIA KREDYTOWE.

INŻ. JAN HOLNICKI SZULC

MELJORACJE, WODOCIĄGI, KANALIZACJA.

WARSZAWA, ŻOLIBÓRZ ul. KOZIETULSKIEGO № 45 (d. wł.) TEL. 102-01.

125b

CZY JUŻ MACIE

WSZYSTKIE PODRĘCZNIKI DO SZKÓŁ
I NAUKI DOMOWEJ?

MOŻE NIE WSZYSTKO UDAŁO SIĘ DOSTAĆ,
MOŻE SĄ BRAKI. ZWRÓĆCIE SIĘ OSOBIS-
— CIE LUB LISTOWNIE DO KSIĘGARNI —

M. ARCT

WARSZAWA, — NOWY ŚWIAT 35.

a postaramy się zaspokoić Wasze potrzeby.
Będziecie także potrzebowali całego szeregu książek pomocniczych, tekstów, czytanek i książek powieściowych, których szkoła wymaga. Całą tę literaturę dostaniecie u nas w wielkim wyborze, szybko i sprawnie, niezależnie od tego, czy książki są naszego nakładu czy innych wydawnictw, drukowane w Warszawie czy gdzieindziej.

Wysyłka na prowincję za zaliczeniem lub wpłatą na konto P. K. O. Nr. 196.

Katalogi i prospekty bezpłatnie.

• 465c

Żądajcie wszędzie najtrwalszej i najtańszej ognioodpornej

PAPY DACHOWEJ

„G O S P O D A R Z”

Każdemu, kto poda nam swój adres i nadesłże markę pocztową za 10 groszy, wysyłamy bezpłatnie ilustrowaną broszurę

JAK KRYĆ DACHY

Fabryka papy **W SIERADZU**
„Gospodarz”

Otrzymaliśmy szereg odznaczeń na wystawach krajowych.

526b

CIEPŁE MIESZKANIE USUNIĘCIE WILGOCI

50⁰ oszczędności opału

osiąga się po obsadzeniu **MULTIPLIKATORA OGRZEWANIA** w piecu patent.

Patent. DRZWICZKI HERMETYCZNE REGENERACYJNE podgrzewające powietrze, podwyższając temperaturę spalin o 50⁰, nie wysuwają się z obsady w kablach.

Patent. NASADY DYSZOWE „AERO” stale, ciche, silnie wzbudzają ciąg niż obrotowe na niższych kominach od sąsiednich budowli.

Patent. PIECE ŻELAZNE płaszczowe do powolnego palenia.

Patent. PIECE DO SPALANIA SMIECI.

Patent. APARATY DEZYNFEKCYJNE stale przenośne i przewoźne.

Dr. Inż. W. P. Kłobukowski i S-ka z o. o.

Maszyny i urządzenia ogrzewnicze, sanitarne i do przetworów owocowych 115

Tel. 15-04.

Warszawa

Wspólna 71.

Czytelnicy!

Przy zakupach i zamówieniach
powołujcie się na ogłoszenia,
umieszczone w „Samorządzie”.

WYTWÓRNIA STEMPLI KRAUCZUKOWYCH

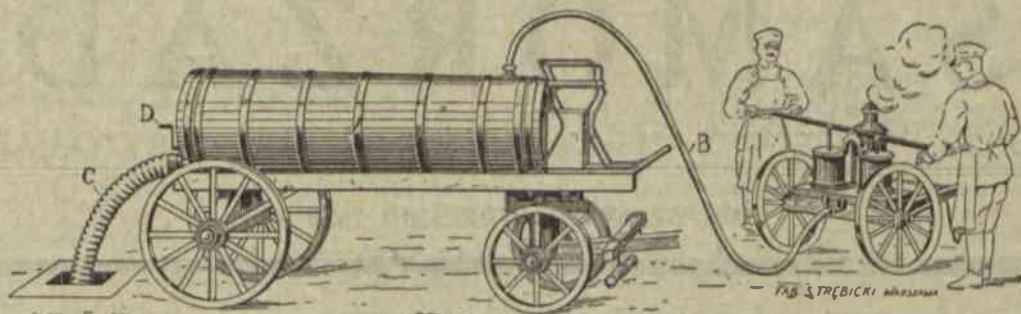
Zakład Grawerski i Drukarnia

„NOWA-POLONIA”

Warszawa, Ś-to Krzyska № 39.

rogi Marszałkowskiej, przy przystanku tramwajowym P.
Instytucjom Komunalnym i Rządowym specjalny rabat.
Na żądanie wysyłam oferty.

129d

NIEWIELKIM KOSZTEM MOŻNA PODNIEŚĆ STAN
SANITARNY MIASTECZEK I WSI PRZEZ UZYSKANIE:

OBFITEJ ILOŚCI WODY do picia i potrzeb gospodarczych,
oraz zorganizowanie

USUWANIA NIECZYSTOŚCI sposobami higienicznymi.

STUDNIE ARTEZYJSKIE

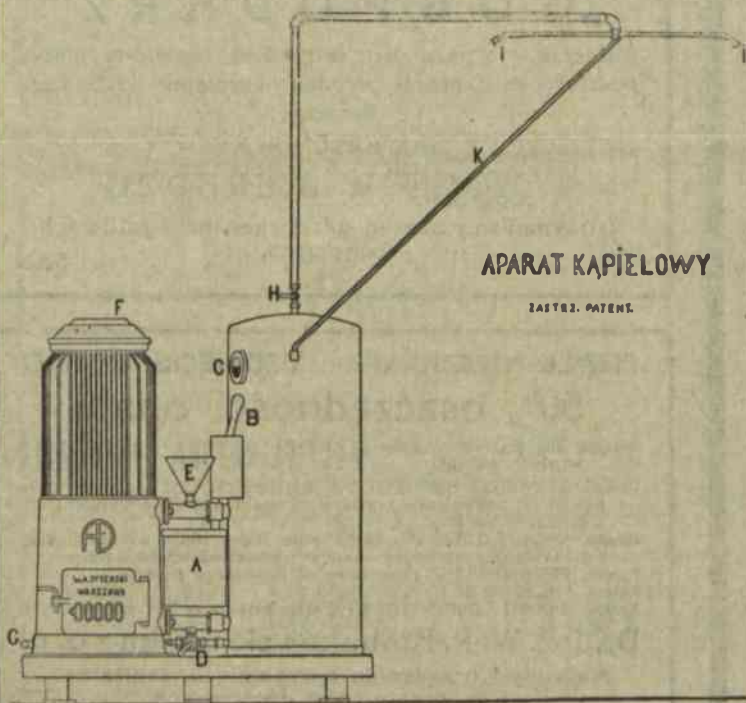
POCZYNAJĄC OD . . . ZŁ. 3.500,—
PRZY GŁĘBOKOŚCI C-A 40 M i WYDAJ-
NOŚCI 6 — 8000 LITRÓW NA GODZINĘ.

TABORY ASENIZACYJNE

KOMPLET (BECZKOWÓZ, pompa z węzami)	
NA 3000 MIESZKAŃCÓW	ZŁ. 3.295,—
„ 5000	„ 4.780,—
„ 10000	„ 6.340,—

NATRYSKI KĄPIELOWE

WRAZ Z PIECAMI OGRZEWAJĄCEMI LO-
KAL. NIEZBĘDNE DLA SZKÓŁ, SIEROCIŃ-
CÓW, ARESZTÓW i t. p. OBSŁUGUJĄCE
CIEPLĄ WODĄ 20 OSÓB NA GODZINĘ.
KOMPLET ZŁ. 900,—

APARAT KĄPIELOWY

ZASTRZ. PATENT.

UMOŻLIWIAMY NABYCIE, DAJĄC DOGODNE WARUNKI SPŁAT.

ZRZESZENIE SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH

W WARSZAWIE, ULICA DOBRA № 28.

czas. 13458/11/35

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO.

PRENUMERATA KWARTALNA 10 ZŁOTYCH POLSKICH. NUMER POJEDYŃCZY 1 ZŁOTY.	REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, PLAC NAPOLEONA 7 TELEFONY. 131-92 I 225-50.	Ceny ogłoszeń: Wolne miejsce na pierwszej str. okładki lub strona w tekście: 450 zł., — 1/2 str. 225 zł., — 1/4 str. 112 zł. 50 gr. Poza tekstem za stronę: 300 zł., — 1/2 str. 150 zł., — 1/4 str. 75 zł. Ogłoszenia związków samorz. (dostarczone bez- pośrednio do Administracji) o 25% taniej: za str. 200 zł., — 1/2 str. 100 zł., — 1/4 str. 50 zł.

Redakcja rękopisów niezwraca.

Kierownik Redakcji Aleksander Bogusławski.

Komitet Redakcyjny: *Józef Bek, Stefan Boguszewski, Dr. Władysław Dalbor, Wacław Gajewski, Władysław Korsak, Joachim Wołoszynowski.*

ROK XI.

WARSZAWA, 1 WRZEŚNIA 1929 R.

Nr. 35

TRESC NUMERU 35: Komunalne poradnictwo prawne — *M. Jaroszyński*. Szczegóły projektowanego uprawnienia elektrycznego dla firmy *W. A. Harriman et C-o — Inż. Z. Kozanecki*. (Dokończenie). Przegląd orzecznictwa. Dookoła spraw samorządowych. Z życia samorządu. Gmina wiejska i miejska: a) Zaopatrzenie emerytalne pracowników gmin wiejskich i miast niewydziałonych — *St. Podwiński* b) Z gmin. Wiadomości gospodarcze. Poradnik. Ogłoszenia.

Komunalne poradnictwo prawne

W pierwszych latach samorządu w odrodzonej Rzeczypospolitej instytucją dość powszechną były powiatowe biura porad prawnych i pisania prośb. Obok przyczyn — że się tak wyrażę — naturalnych, jak ogrom materiału nowych przepisów prawnych, ludności zgoła nieznaną, na rozpowszechnienie tej instytucji w Polsce wpłynął niewątpliwie przykład Niemiec, gdzie biura takie były już oddawna znane. W krótkim jednak czasie biura porad zostały zlikwidowane bodaj doszczętnie. Stało się to wskutek ujemnych naogół doświadczeń. Jakże z tą instytucją poczyniły nasze związki komunalne. A ujemność owa miała swą przyczynę w błędach, jakie popełniono w organizowaniu i prowadzeniu biur. Przede wszystkim biura zakładano zbyt powszechnie bez względu na odczuwaną przez ludność miejscową potrzebę, czyniono to jakgdyby dla mody, co było cechą charakterystyczną naszej polityki komunalnej pierwszych lat niepodległości. Powtóre: brakło dostatecznej ilości kwalifikowanych osób, zdolnych do należytego prowadzenia biur, wskutek czego nazbyt często poruczano kierownictwo jednostkom nieprzygotowanym i nieodpowiednim, które zdyskwalifikowały samą instytucję. Cierpieliśmy bowiem podówczas na dotkliwy brak prawników; wszystkich, jacy byli do dyspozycji, wchłaniały organizujące się i rozrastające się często ponad miarę istotnej potrzeby urzędy publiczne oraz dobrze podówczas prosperujące wolne zawody prawnicze. Po trzecie: pod względem zakresu porad grzeszono maksymalizmem. Biura udzielały porad nie tylko w sprawach prawno-administracyjnych, a więc w dziedzinie i dla ludności i dla prawników polskich zupełnie nowej, ale także — i to często przedewszystkiem — w sprawach sądowych, a więc w dziedzinie uregulowanej niezmiennymi przepisami

i doskonale znanej praktykującym prawnikom. Skutek był taki, że w tej właśnie drugiej dziedzinie komunalne biura nie mogły sprostać pod względem poziomu porad oraz sprawności w ich udzielaniu zawodom wolnym, adwokatom i obrońcom sądowym i zdyskredytowały się w oczach ludności.

Zamiast wyszukiwać i naprawiać błędy, popadliśmy w drugą skrajność, jak to u nas często bywa: zlikwidowaliśmy samą instytucję. Obecnie, kiedy po ciężkich i dotkliwych doświadczeniach niedawnej przeszłości, samorzady nasze weszły na drogę polityki bardzo ostrożnej i realnej, godzi się rozpatrzyć ponownie zagadnienia komunalnych biur porad prawnych i zobaczyć, czy nie odpowiadają one aktualnym potrzebom.

Czy uświadomienie prawne szerokich sfer ludności postąpiło o wiele w ostatnich latach? Pod względem prawa sądowego, a więc cywilnego, karnego oraz odnośnej procedury jest jeszcze jako tako. Przepisy są przeważnie stare, z którymi ludność żyła się oddawna. Nowe przychodzą powoli, zmiany są stopniowe i nieznaczne. Ponadto w tej dziedzinie mamy wysoko kwalifikowany stan doradców — adwokatów, coraz liczniejszy i coraz szerzej rozsiany po kraju. Wzrastająca liczebność adwokatów i wzmagająca się konkurencja zawodowa wpływa równocześnie na pewne potaniecie porad. Obok adwokatów czynni są w byłej dzielnicy rosyjskiej w tej samej dziedzinie obrońcy sądowi, pozostający pod nadzorem sądów, którzy, acz niżej od adwokatów kwalifikowani, przyczyniają się jednak w znacznym stopniu do zaspokojenia potrzeb w zakresie porad w sprawach sądowych. Dlatego, kiedy mowa o ogólnej zasadzie i ogólnym kierunku działania samorządu (pomijając szczególne wypadki lokalne), należy stwierdzić, że

W 1749/78/134

pod tym względem nie zachodzi naogół potrzeba interwencji związków komunalnych i że z zakresu ewentualnych komunalnych poradni prawnych należałoby z reguły wykluczyć sprawy sądowe. Przemawia za tem jeszcze wzgląd inny. Dziedziny prawa i praktyka prawnicza są dzisiaj z racji swej rozległości i różnorodności norm — bardzo zróżnicowane. Niepodobna być prawnikiem na tyle wszechstronnym, ażeby dobrze radzić w sprawach sądowych i administracyjnych. Gdybyśmy przeto w poradniach komunalnych poruczyli poradnictwo w obydwóch dziedzinach jednej i tej samej osobie, popełnilibyśmy zasadniczy błąd, który był jedną z przyczyn upadku biur w okresie poprzednim. Gdybyśmy zaś chcieli obydwie dziedziny obsłużyć należycie — musielibyśmy stworzyć odrazu duży i wyspecjalizowany aparat biura, co zwłaszcza na początek nie byłoby przedsięwzięciem wskazanem.

Dziedzina prawa administracyjnego, która obejmuje wszystkie sprawy, załatwiane i rozstrzygane przez wszelkie urzędy poza sądami, przedstawia się z punktu widzenia uświadczenia ludności znacznie gorzej. Można powiedzieć, że pod tym względem przeciętny obywatel pozostaje nadal ciemny, jak tabaka w rogu. Ołbrzymia większość przepisów obowiązujących jest nowego pochodzenia, a w dodatku w ciągu krótkiego czasu zmieniały się one kilkakrotnie. Sama produkcja ustawodawcza w dziedzinie prawa administracyjnego z okresu pełnomocnictw Prezydenta Rzeczypospolitej przedstawia olbrzymi materiał, nieprzerobiony dotychczas nietylko przez przeciętnego obywatela, nawet wykształconego, ale także przez wykształconych prawników. A przecież są to wszystkie sprawy, z którymi obywatel ma do czynienia znacznie częściej, niż ze sprawami, należącymi do właściwości sądów. Są między niemi drobne, ale w razie nienależytego ustosunkowania się obywatela (z reguły wskutek nieświadomości) bardzo uciążliwe, są i pierwszorzędne pod względem gospodarczym i socjalnym znaczenia, jak sprawy wodne, przemysłowe, podatkowe, ziemskie, z dziedziny ustawodawstwa socjalnego, obywatelstwa i t. d. i t. d.

Nasze wolne zawody prawnicze nie są przystosowane do udzielania porad i zastępstwa w sprawach administracyjnych. Bieg studjów teoretycznych i praktyki adwokackiej jest przystosowany bowiem wyłącznie do potrzeb sądownictwa. Powtóre, jak o tem już wspomniałem wyżej, tylko wyjątkowa jednostka może opanować na tyle tak olbrzymie dziedziny prawa, aby móc być praktycznym doradcą i w sprawach sądowych i administracyjnych. To też dzisiaj tylko nieliczne jednostki zśród adwokatów i to przeważnie w stolicy stoją na wysokości potrzeby poradnictwa i zastępstwa prawnoadministracyjnego. Ludność jest narażona na najgorszego gatunku wyzysk przez różnego rodzaju pokątnych doradców, a urzędy nasze tracą czas i energję na rozplątywanie źle wszczętych i popieranych spraw.

W sferze możliwości leżą różne środki dla zapobieżenia złemu. Można myśleć o powołaniu do życia specjalnego zwozu rzeczników prawno - administracyjnych. Myśl ta była podniesiona i dyskutowana w sferach miarodajnych w okresie pełnomocnictw Prezydenta, ale z różnych przyczyn nie została zrealizowana. Można również żądać, ażeby kandydaci do zawodu adwokackiego obowiązkowo przechodzili praktykę administracyjną. Postulat ten wydaje mi się w każdym razie słuszny, chociażby ze względu na niedaleki rozwój sądownictwa administracyjnego w Polsce. Środki te jednak nieprędko dadzą się zastosować, a i po zastosowaniu nieprędko dadzą pożądane rezultaty. Sprawa zaś jest pilna, ważna, potrzeba powszechna o charakterze społecznym. Dlatego za wskazaną uważam w tym wypadku interwencję związków komunalnych — powiatowych i miejskich — przez powołanie do życia biur porad prawno - administracyjnych i pisania próśb, o ile oczywiście ten w ogóle i w zasadzie słuszny postulat znajduje swoje uzasadnienie w specjalnych warunkach danej jednostki komunalnej.

Błędu, który popełnialiśmy powszechnie przed kilku laty, poruczając kierownictwo biur osobom nieodpowiednim, należy jak najbaczniej unikać. Tylko tam można myśleć o założeniu biura, gdzie jest do dyspozycji odpowiedni kierownik. Z reguły winien to być prawnik i to prawnik administracyjny. Tylko w bardzo wyjątkowych wypadkach może się nadawać na to stanowisko nieprawnik, ale zdolny praktyk, który w szeregu lat pracy w administracji zdobył odpowiednie kwalifikacje praktyczne. I wydaje mi się, że jest już rzeczą możliwą pozyskać tego rodzaju kwalifikowanych pracowników. Dostarczyć ich powinna w pierwszym rzędzie liczna rzesza zredukowanych czy spensjonowanych urzędników. Można bowiem być na urzędnika nieodpowiednim czy niezupełnie odpowiednim z powodu małej inicjatywy, braku zdolności kierowniczych, małej ruchliwości i t. d. — równocześnie zaś był doskonałym doradcą prawnym.

Pomimo ciężkich warunków, w jakich obecnie pracują nasze samorządy, organizowanie biur porad prawnych nie powinno nastroczać większych trudności. Nie wymaga to bowiem żadnych poważniejszych nakładów pieniężnych. Porady i pisanie próśb winno być z reguły odpłatne według taksy (z wyjątkiem stwierdzonego urzędowo), wskutek czego bez trudu można osiągnąć finansową samowystarczalność biura. Sprawa wymaga natomiast wielkiej ostrożności i skrupulatnego rozważenia wszystkich okoliczności, ażeby nie powtórzyć błędów, które już obciążają rachunek polskiego samorządu.

M. Jaroszyński.

Szczegóły projektowanego uprawnienia elektrycznego dla firmy W. A. Harriman & C-o

(Dokończenie)

Warunki dostawy prądu dla odbiorców i ceny prądu.

Warunki dostawy prądu dla poszczególnych odbiorców sieci rozdzielczej są podobne do warunków, obowiązujących w innych elektrowniach i są naogół dogodnie dla odbiorcy.

Ceny prądu niewiele odbiegają od cen, przyznanych innym elektrowniom, zaś w wielu wypadkach są nawet wyższe, nie sprawdza się zatem dawniej obiegająca pogłoska, że Harriman zaproponuje nadzwyczaj niskie ceny prądu. Podajemy tu treść par. 75 i 76 z projektu uprawnienia Harrimana:

§ 75.

1.

Maksymalne opłaty za energję elektryczną wynoszą:

A) na niskiem napięciu dla oświetlenia:

a) na terenach Zagłębia Węglowego, zawartych w następujących obecnych granicach:

Granica zachodnia przebiega wzdłuż dawnej granicy Górnego Śląska i ciągnie się od miejscowości Niezdarza, wysuniętej najbardziej na północ wzdłuż rzek Brynicy i Przemszy aż do Chełmka, położonego najbardziej na południe. Na południu biegnie granica od Chełmka szosą Chełmek — Zarki aż do przecięcia się z linią kolejową Dzierżycze — Chrzanów, dalej zaś na północo - wschód linią kolejową do Chrzanowa; — od Chrzanowa szosą przez Trzebinę, Mysłachowice do Łgoty. Na wschodzie linia graniczna ciągnie się od Łgoty na północ wzdłuż szosy przez Olkusz, Klucze, Ogrodzieniec do Zawiercia. Na północy przebiega granica szosą od Zawiercia przez Dziechciarze, Siewierz, Niezdręce, Tąbkowice i zamyka się w Niezdarze.
..... 70 gr. za KWh.

b) W okręgach przemysłowych w Warszawskim i Łódzkim, zawartych w następujących obecnych granicach:

Okręg Warszawski: na północo - zachodzie: po prawej stronie Wisły granica ciągnie się do Nowego Dworu wzdłuż rzeki Narwi. Na wschodzie: granica biegnie wzdłuż granicy wschodniej pow. Warszawskiego aż do Wisły. Na południu: granica obejmuje miasteczko „Góra Kalwarja“, ciągnie się wzdłuż toru kolejowego do miasteczka Piaseczno, obejmuje miasteczko Piaseczno, stąd idzie na południo - zachód trasą przez Bogatki, Kawęczyn do Grójca, obejmuje miasteczko Grójec, a następnie ciągnie się dalej w kierunku północo-zachodnim wzdłuż drogi przez Przęsławice, Kardew, Marjanek do Mszczonowa. Na zachodzie: obejmuje miasteczko Mszczonów, idzie wzdłuż szosy przez Rudę Guzowską, Wiskitki, Guzów do Aleksandrowa, okrąża Aleksandrów i dalej biegnie na północo - wschód wzdłuż dróg przez Szymanów, Seroki, Lisice do Bieniewa, skąd

ciągnie się do Wisły zachodnimi granicami gmin Pass, Radzików, Częstków, a następnie wzdłuż Wisły dochodzi do Nowego Dworu.

Okręg Łódzki: Granica zachodnia ciągnie się do Aleksandrowa Łęczyckiego wzdłuż szosy Aleksandrów — Konstantynów — Pabjanice. Na południu granica przebiega szosą od Pabjanic przez Rzgów, Wołę Rakową do Karpina. Granica wschodnia biegnie od Karpina drogą przez wieś Borowo, następnie przez Brzeziny do Strykowa. Północna granica ciągnie się szosą od Strykowa przez Krzywiewę do Zgierza, od Zgierza na południo - zachód drogą do Aleksandrowa.
..... 75 gr. za KWh.

c) w południowej części obszaru obsługiwanego, zawierającego następujące powiaty:

Będzin, Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Częstochowa, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Jasło, Jędrzejów, Kraków, Limanowa, Makuch, Miechów, Mielec, Myślenice, Nowy Sącz, Nowy Targ, Olkusz, Oświęcim, Pilzno, Pińczów, Podgórze, Ropczyce, Stopnica, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Żywiec z wyłączeniem części powiatów Będzińskiego, Olkuskiego i Chrzanowskiego, które podlegają taryfie 70 gr. za KWh., przewidzianej w opisie okręgu Krakowsko - Dąbrowskiego.
..... 85 gr. za KWh.

d) We wszystkich innych częściach obsługiwanego obszaru..... 90 gr. za KWh.

B) Na niskiem napięciu, dla siły: w wysokości 45% opłat za światło w granicach odnośnych obszarów, wskazanych w ustępach A i F.

C) Na wysokiem napięciu (dla światła lub siły) — 80% odnośnych opłat na niskiem napięciu, wymienionych w ustępach A, B i F.

D) Dla zakładów elektrycznych rozdzielczych, bądź istniejących lub mogących powstać zgodnie z warunkami § 4 niniejszego uprawnienia — odnośne opłaty za elektryczną energję dla siły, przewidziane w ustępach B i C.

E) Dla urządzeń do 120 watów mocy przyłączonej Uprawniony za zgodą odbiorcy może stosować opłatę ryczałtową. Maksymalne opłaty ryczałtowe dla urządzeń do 40 watów łącznie będą następujące:

W miesiącach: lutym, marcu, kwietniu, sierpniu, wrześniu i październiku, maksymalna opłata ryczałtowa miesięczna stanowić będzie maksymalną opłatę, stosowaną dla odpowiedniej miejscowości za KWh dla światła, pomnożonej przez 3.3; w miesiącach maju, czerwcu i lipcu tę że opłatę, pomnożoną przez 2.2. zaś w miesiącach: listopadzie, grudniu i styczniu, tę że opłatę pomnożoną przez 4.4; te maksymalne miesięczne opłaty będą podwyższone o jedną czwartą (1/4) za każde dodatkowe 10 watów lub mniej mocy przyłączonej.

F) O ile z biegiem czasu trwania uprawnienia i w granicach obszaru, przewidzianego w § 1, powstaną lub

rozwiną się nowe duże miasta, maksymalne opłaty za prąd dla światła na niskim napięciu, przewidziane w ustępie A), będą obniżone do następujących kwot:

a) w granicach Zagłębia Węglowego, powyżej wymienionego:

dla miast o ludności od 100.000

do 250.000 mieszkańców do 68 gr. za KWh.

dla miast o ludności powyżej

250.000 mieszkańców do 65 gr. za KWh.

b) w rzeczonych okręgach przemysłowych Warszawskim i Łódzkim:

dla miast o ludności powyżej

1.000.000 mieszkańców do 73 gr. za KWh.

c) w pozostałych częściach obszaru obsługiwanego:

dla miast o ludności od 100.000

do 250.000 mieszkańców do 80 gr. za KWh.

dla miast o ludności od 250.000

do 500.000 mieszkańców do 77 gr. za KWh.

dla miast o ludności od 500.000

do 1.000.000 mieszkańców do 75 gr. za KWh.

dla miast o ludności powyżej

1.000.000 mieszkańców do 73 gr. za KWh.

G) Maksymalne opłaty, przewidziane w niniejszym paragrafie, oparte są na współczynniku mocy 0,8, i w razie jeśliby współczynnik mocy dla jakiegokolwiek odbiorcy był niższy niż 0,8, maksymalne opłaty, odnośnie do takiego odbiorcy, będą podwyższone w stosunku procentowym, równym stosunkowi procentowemu, o który współczynnik mocy danego odbiorcy będzie niższy od 0,8.

H) Opłaty, dotyczące energii elektrycznej na niskim napięciu dla światła, przewidziane w niniejszym paragrafie, i opusty, dotyczące elektrycznej energii na niskim napięciu dla światła, przewidziane w par. 76, będą stosowane do silników, przeznaczonych dla potrzeb domowych o mocy nominalnej niższej niż jeden KW.

2.

W razie nabycia przez Uprawnionego od osób trzecich innych zakładów elektrycznych, istniejących na obszarze, przewidzianym w par. 1, opłaty rzeczywiście wtedy stosowane przez odnośne przedsiębiorstwa pozostaną nadal w mocy, o ile nie okażą się wyższe od opłat przewidzianych w niniejszym paragrafie, w którym to wypadku Uprawniony obniży te opłaty conajmniej do wysokości, wynikających z tego paragrafu.

§ 76.

Od maksymalnych opłat, które mogą być pobierane zgodnie z § 75, Uprawniony udzielać będzie odbiorcom opusty zależne od ilości godzin w ciągu roku, podczas których odbiorca korzystał z całkowitej nominalnej mocy swych odbiorników. Taka ilość godzin użytkowania w roku zostanie określona przez podzielenie liczby kilowatgodzin zużytych przez odbiorcę podczas każdego roku przez liczbę kilowatów, odpowiadających mocy nominalnej odbiorników takiego odbiorcy.

Jeżeli przy pierwszych 400 godzinach użytkowania dla światła lub przy pierwszych 1000 godzinach użytkowania dla siły Uprawniony będzie pobierał od pewnego odbiorcy opłatę niższą od maksymalnej opłaty, ustalonej dla danego terenu w § 75, to przy większej

ilości godzin użytkowania niż 400 lub 1000 godzin, Uprawniony nie będzie mógł pobierać od tegoż odbiorcy wyższej opłaty od tej, którą pobiera za pierwszych 400 lub 1000 godzin, dopóki ta opłata nie ulegnie zmianie, zmiana zaś taka dozwolona jest zawsze w granicach, ustalonych w § 75.

A) Za energję dla światła opusty od maksymalnej opłaty przewidzianej w § 75 (dla wszystkich odbiorców poza odbiorcami ryczałtowymi) będą wynosiły:

1) Za pierwsze 400 godzin w ciągu roku	0
2) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	25%
3) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	50%
4) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	35%
5) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	40%
6) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	50%
7) Za następne 100 godzin w roku lub mniej	60%
8) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	70%
9) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	80%
10) Za wszelką ilość godzin ponad 2000 w roku	90%

b) Za energję dla siły, dla odbiorców posiadających urządzenia o nominalnej mocy 10 KW.

1) Za pierwsze 1000 godzin w ciągu roku	0
2) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	35%
3) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	50%
4) Za następne 1000 godzin w roku lub mniej	70%
5) Za wszelką ilość godzin powyżej 3000 w roku	80%

C) Za energję dla siły, dla odbiorców mających urządzenia o mocy nominalnej 10 KW. i więcej:

1) Za pierwsze 1000 godzin w ciągu roku	0
2) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	45%
3) Za następne 500 godzin w roku lub mniej	60%
4) Za następne 1000 godzin w roku lub mniej	80%
5) Za wszelką ilość godzin powyżej 3000 w roku	90%

Odbiorcy ryczałtowi pod żadnym pozorem nie mogą korzystać z jakichkolwiek opustów.

W razie, jeżeli całkowita kwota, zapłacona przez jakiegokolwiek odbiorcę za energję elektryczną, dostarczoną w ciągu któregoś roku przekroczy całkowitą kwotę, jaką Uprawniony może pobierać zgodnie z § 75, zniżoną zgodnie z tym paragrafem, to Uprawniony w terminie 60 dni po zakończeniu danego roku zwróci odbiorcy nadmiernie pobraną kwotę.

Powyższe ceny prądu obowiązują przy cenie węgla grubego zł. 30 gr. 75 za tonnę z kopalni Zagłębia Dąbrowskiego (obecnie cena ta wynosi 39 zł.). Warunki zmienności cen prądu w zależności od zmian cen węgla, robocizny i złota są takie same, jak w uprawnieniach innych elektrowni.

Pozwolę sobie poniżej przytoczyć interesującą opinię Związku Miast Polskich o cenach prądu:

Ceny proponowane przez firmę W. A. Harriman i S-ka nadmiernie przewyższają koszty produkcji. Wysokość ich dałaby się jeszcze usprawiedliwić w zwykłych warunkach, kiedy, jako uprawnieni, występują ciała publiczne, gminy i t. p. dla których wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie, rozdzielanie i sprzedaż energii elektrycznej stanowi poważne źródło dochodów i kiedy w cenie ukryty jest w pewnej mierze podatek konsumpcyjny.

Wysokość ta nieusprawiedliwiona jest jednak w konkretnym wypadku, kiedy jako Uprawniony wystę-

puje przedsiębiorstwo prywatne, uprawnienie zaś udzielić się mające posiada całkiem wyjątkowy charakter, ze względu na wielkość terytorjum, na który uprawnienie się rozciąga, ze względu na niezwykle długi bo 60-letni czas trwania uprawnienia i wynikające stąd oraz całego szeregu przywilejów, stanowisko monopoliczne.

Wprawdzie:

1) ceny proponowane przez firmę W. A. Harriman i S-ka są pomyślne, jako maksymalne, bo firma przyjmuje obowiązek udzielania przepisanych opustów;

2) zastrzeżona jest możliwość rewizji tych cen co 5 lat;

3) zostały one zróżniczkowane ze względu na cztery różne terytoria;

4) wreszcie przewidziane jest obniżenie tych cen, o ile powstaną lub rozwiną się duże miasta.

Wszystkie te zastrzeżenia jednak nie są wystarczającą ochroną ani dla konsumentów, ani dla tych licznych gmin, które dotychczas żadnych uprawnień na zakład elektryczny nie posiadają, a które miałyby wszelkie warunki, żeby tego rodzaju uprawnienia w okresie trwania uprawnienia firmy W. A. Harriman i S-ka używać.

W szczególności podnosimy:

Ad 1) Podstawą dla wszelkich obliczeń jest zawsze cena maksymalna, cena ta zaś jest w porównaniu z cenami, pobieranymi przez inne zakłady elektryczne i w stosunku do kosztów produkcji nadmiernie wysoka. Zwłaszcza zakłady, pracujące w pobliżu źródeł energii elektrycznej np. w Zagłębiu Węglowym wykazują ceny znacznie niższe (miasto Będzin pobiera, jako maksymalną cenę 50 gr. dla światła i 25 gr. dla siły).

Ad 2) Okres pięcioletni, przewidziany dla rewizji, jest stosunkowo długi, ma się on zaś zaczynać dopiero od pierwszego stycznia 1940 r., przyczem przy rewizji z natury rzeczy punktem wyjścia będą ceny, ustalone w uprawnieniu.

Ad 3) Ustanowienie szeregu typów cen, według 4 kategorii terytoriów, nie uwzględnia jeszcze wszystkich zastrzeżeń co do wysokości ceny.

Ad 4) Ulgi w cenach dla większych miast są zbyt drobne, przyczem stwierdzamy brak bliższego określenia, w jaki sposób ma być ustalony charakter uprzywilejowanej co do ceny miejscowości.

W tym stanie rzeczy żądamy:

a) odpowiedniego wydatnego obniżenia proponowanych przez firmę W. A. Harriman i S-ka cen,

b) zastrzeżenia ich rewizji poczynając już od 1-go stycznia 1936 roku, tzn. po upływie pierwszego pięcioletnia od udzielenia uprawnienia.

c) przyniesienia większym miastom wydatniejszych ulg, przyczem należałoby upoważnić Ministerstwo Robót Publicznych do ustalenia bezapelacyjnie, kiedy dana miejscowość uzyskała charakter miejscowości, korzystającej z niższych cen.

Niebezpieczne prawo zaciągania długów.

Uprawnienia przyznane innym elektrowniom przewidują, że uprawniony nie ma prawa obciążania zakładu elektrycznego lub jego części serwitutami i długami hipotecznymi bez zgody Ministra Robót Publicznych.

Tak samo przeniesienie uprawnienia rządowego na inną osobę, jak również zbycie lub wydzierżawienie zakładu elektrycznego wymaga pozwolenia Ministra Robót Publicznych.

W projekcie uprawnienia dla Harrimana sprawy te są zupełnie inaczej ujęte. Na dowód cytujemy odnośne paragrafy projektu:

§ 21.

Firma W. A. Harriman & Co., Incorporated, obowiązuje się stworzyć na mocy statutu, który zatwierdzony będzie przez Ministra Przemysłu i Handlu, Polską Spółkę celem eksploataowania zakładu elektrycznego, przewidzianego niniejszym uprawnieniem, i w ciągu jednego roku od daty nadania niniejszego uprawnienia przelać takowe na Spółkę, zawiadamiając Ministerstwo Robót Publicznych o dokonaniu przelania.

Z wyjątkiem wypadków, powyżej zastrzeżonych, przekazanie niniejszego uprawnienia osobie trzeciej, lub sprzedaż, lub wydzierżawienie całego zakładu elektrycznego, lub jego części niezbędnej dla należytego wykonania warunków nałożonych niniejszym uprawnieniem, a w szczególności nieruchomości, przeznaczonych na potrzeby zakładu elektrycznego, lub też przekazanie całkowite lub częściowe eksploatacji zakładu elektrycznego innej osobie, może nastąpić tylko za zezwoleniem Ministra Robót Publicznych. O ile przeniesienie takie nastąpi w sprzeczności z poprzednim zastrzeżeniem, to uprawniony ulegnie karom przewidzianym w §§ 23 i 24 i w p. 6 § 93. Powyższe zastrzeżenie jednakże nie może zapobiec przekazaniu zakładu elektrycznego jego nabywcy drogą przymusowej sprzedaży, na mocy wyroku lub pod kontrolą sądu i Minister Robót Publicznych niniejszym wyraźnie zgadza się na przekazanie uprawnienia takiemu nabywcy.

W razie ogłoszenia sprzedaży przymusowej zakładu na mocy wyroku lub pod kontrolą sądu, Państwu przysługuje prawo wykupu zakładu na warunkach paragrafu 11, względnie rozdziału 1, § 14 niniejszego uprawnienia w jakimkolwiek czasie przed datą rzeczonyj sprzedaży bez względu na to, czy okres (35) trzydziestoletni przewidziany w § 13 niniejszego uprawnienia upłynął.

§ 22.

Uprawnionemu przysługuje prawo od czasu do czasu obciążać swój zakład elektryczny w całości lub też w części długami hipotecznymi lub innymi zabezpieczeniami, o ile zadłużenie ogólne nie przekroczy 75% kosztów poniesionych, przeliczonych na wartość w złocie, stwierdzonych i obowiązujących zarówno Państwo, jak i Uprawnionego w sposób przewidziany w § 12, w związku z wszystkimi elektrycznymi urządzeniami wykonanymi lub nabytymi przez Uprawnionego, po potrąceniu amortyzacji, przewidzianej w rzeczonym paragrafie. Umorzenie takiego zadłużenia dokonane będzie w takim stosunku, że zadłużenie w jakimkolwiek czasie nie przekroczy 75% sumy kosztów poniesionych w związku z majątkiem po potrąceniu amortyzacji, jak powyżej przewidziane. W razie, gdyby Uprawniony zamierzał zwiększyć kwotę zadłużenia zabezpieczoną na majątku zakładu ponad 75% sumy kosztów, poniesionych w związku z majątkiem, jak przewidziane powyżej,

to uprawniony otrzymać winien zgodę na to Ministra Robót Publicznych.

Bezwzględnie i na swój własny koszt uprawniony winien przedsięwziąć wszelkie środki prawne celem wniesienia wszystkich obciążeń hipotecznych na zakładzie elektrycznym do odnośnych ksiąg hipotecznych, przyczem wciągnięcie odpowiedniej treści do ksiąg hipotecznych będzie też mogło nastąpić na jednostronny wniosek Ministerstwa Robót Publicznych na koszt Uprawnionego.

Widzimy, że według projektu Harrimana Minister Robót Publicznych będzie wprowadzić wiedział, kto jest wierzycielem w wysokości 75% wartości zakładu, a więc wierzycielem, który jeśli nie oficjalnie, to faktycznie jest

cy wyroku sądowego może wprost oficjalnie przejść w ręce koncesjonariusza niepożądanego i obecnie niewiadomego, przyczem Minister Robót Publicznych nie mógłby przeciwko temu zaprotestować.

Te paragrafy uprawnienia byłyby obejściem, a właściwie złamaniem Ustawy Elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r., której artykuł 2-gi brzmi jak następuje:

„Uprawnień udziela się tylko na czas ograniczony. Uprawnienie może być przedłużone na określony przeciąg czasu. *Przeniesienie uprawnienia na inną osobę może nastąpić tylko za zezwoleniem rządowym*“.

Uwagi ogólne.

Na zakończenie cytujemy jeszcze charakterystyczną treść § 93-a.

„Państwo nie może unieważnić niniejszego uprawnienia i uprawniony nie może ponosić odpowiedzialności lub kary za uchybienia lub zwłokę w należytem i punktualnem wykonaniu jakiegokolwiek z warunków niniejszego uprawnienia, gdy uchybienie to lub zwłoka powodowane były w całości lub częściowo przez jakiegokolwiek przyczynę, niezależną od Uprawnionego“.

Paragrafu takiego niema w urzędowym formularzu uprawnienia, nie jest on też spotykany w udzielonych innym elektrowniom uprawnieniach i treść jego pozwala na bardzo obszerną skalę dowolnej interpretacji.

Podane powyżej dosłowne cytaty z projektowanego uprawnienia Harrimana dadzą Czytelnikowi dostateczny pogląd na istotną treść tego uprawnienia.

Jest ono niekorzystne dla Polski i nie może być w tej formie przyjęte.

Świadczą też o tem energiczne protesty najpoważniejszych instytucji, reprezentujących i odbiorców i wytwórców energii elektrycznej.

Jest ono tembardziej szkodliwe:

że ma charakter par excellence monopoliczny.

że obejmuje olbrzymią, uprzemysłowaną, jedną z najważniejszych połaci kraju.

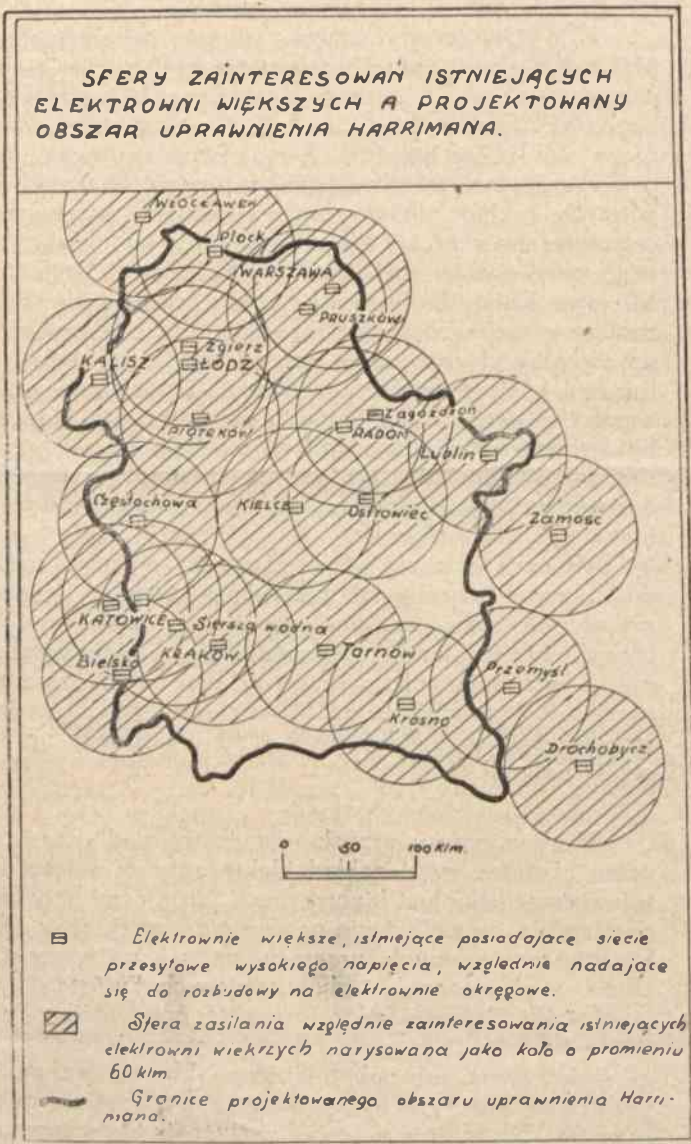
że dotyczy energii elektrycznej, która odgrywa dziś bezpośrednio lub pośrednio wielką rolę w każdej dziedzinie życia gospodarczego, kulturalnego, państwowego i społecznego.

że wzamian daje Harriman tylko stosunkowo niewielki zakład wodno - elektryczny i pewną ilość sieci przesyłowych i rozdzielczych.

Koszta budowy takiego zakładu wodno - elektrycznego nie są tak wielkie i mogą być pokryte ze źródeł mniej uciążliwych. Obszary, które miałyby być objęte uprawnieniem Harrimana nie są w katastrofalnym stopniu zacofane pod względem elektryfikacyjnym, a przeciwnie wszystkie najważniejsze miejscowości zaopatrzone są dostatecznie w nowoczesne formy energii elektrycznej, zaś normalny wzrost zapotrzebowania w tej dziedzinie będzie z łatwością zaspokojony przez polski przemysł elektryczny i polską przedsiębiorczość.

Należy mniemać, że jednolita opinia publiczna i obfity materiał, który dostarczyły dochodzenia wojewódzkie oraz artykuły w prasie periodycznej, ułatwiają bardzo Panu Ministrowi Robót Publicznych powzięcie właściwej decyzji w sprawie omawianego uprawnienia.

Inż. Z. Kozanecki.

właścicielem zakładu i uprawnienia, jednak Minister Robót Publicznych, a więc i Rząd i Państwo nie mają żadnego wpływu na to, kim będzie ów faktyczny właściciel, choćby to była instytucja wyraźnie wrogo usposobiona dla Państwa Polskiego.

W pewnych warunkach i przy niesprzyjających okolicznościach (należy zwrócić uwagę na trudne warunki wykupu) zakład elektryczny i uprawnienie na mo-

Przegląd orzecznictwa

STOSUNEK PRACOWNIKA DO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO.

(A.). Stosunek istniejący między Reprezentacją Powiatową w b. zaborze austr. a jej funkcjonariuszem nie jest stosunkiem publiczno - prawnym, lecz opiera się na tytule prywatno - prawnym, wobec czego wszelkie zarządzenia tejże reprezentacji co do praw, wynikających z tego stosunku służbowego, podpadają pod orzecznictwo sądów zwyczajnych.

Wyrok z dnia 2 maja 1929 r. L. Rej. 480/27:

Adam Jagoszewski na orzeczenie Komisarza Rządowego dla reprezentacji Powiatowej w Starym Samborze w przedmiocie zwolnienia ze stanowiska Sekretarza Rady Powiatowej.

Tymczasowy Wydział Samorządowy przeprowadził w r. 1924 lustrację Tymczasowego Zarządu Powiatowego w Starym Samborze i skonstatował, że sekretarz Wydziału Rady Powiatowej Adam Jagoszewski nie może piastować swej posady, gdyż wbrew przepisom § 3 (lit. t) Statutu organizacyjnego Rady Powiatowej w Starym Samborze z dnia 9 lipca 1918 r. nie wykazał się nawet ukończeniem gimnazjum, podczas gdy Statut organizacyjny wymaga dla zajmowania tego stanowiska ukończonych studjów prawniczych, polecił rozpisać konkurs na posadę sekretarza powiatowego i posadę tę obsadzić odpowiednim kandydatem.

Wobec powyższego, Tymczasowy Zarząd Powiatowy w Starym Samborze orzeczeniem z dnia 24 listopada 1926 r. L. 22/Prez., powołując się na przytoczone powyżej reskrypty Tymczasowego Wydziału Samorządowego, zwolnił Jagoszewskiego z urzędu sekretarza Rady Powiatowej.

W skardze wniesionej do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na wymienione orzeczenie Zarządu Powiatowego, zarzuca Jagoszewski, że zwolnienie go z zajmowanego przezeń od lat sześciu stanowiska sekretarza Wydziału Powiatowego nastąpiło bezprawnie z pogwałceniem obowiązujących Wydział Powiatowy ustaw i przepisów. W szczególności zdaniem skarżący w myśl ustawy o Reprezentacji Powiatowej z roku 1866 do stanowienia o pracownikach Wydziału Powiatowego pod względem warunków i sposobu mianowania ich i t. d. powołany jest wyłącznie i jedynie Wydział Powiatowy. Wydziałowi Krajowemu (Tymcz. Wydz. Samorz.) natomiast, nie przysługuje żadne prawo ingerencji w tych sprawach.

W dalszym ciągu wywodzi skarżący, że sprawę kwalifikacji pracowników powiatowych normuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30-go grudnia 1924 r. Dz. U. poz. 1073 oraz rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1925 r. Dz. U. poz. 231. Skarżący w myśl § 27 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w związku z § 51 ord. pow. wniósł wprawdzie przeciw zwolnieniu go odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego, to jednak za miarodajne w niniejszym wypadku uważa jedynie przepisy §§ 26 i 33 ustawy o reprezentacji powiatowej oraz § 61 Statutu pracowników pow. z dnia 23 lipca 1925 r.,

wedle których od orzeczenia rady powiatowej niema dalszego odwołania.

Najwyższy Trybunał Administracyjny, rozpatrując niniejszą skargę, rozważył, co następuje:

Wedle § 26 ustawy o reprezentacji powiatowej dla Królestwa Galicji i t. d. z dnia 12 sierpnia 1866 Dz. U. Kr. Nr. 21, Rada powiatowa uchwała liczbę, płacę i zaopatrzenie urzędników i sług, potrzebnych dla Wydziału Powiatowego, stanowi również o warunkach i sposobie ich mianowania i o dyscyplinarnem postępowaniu z nimi, niemniej uchwała zarzasy instrukcji służbowej dla tych urzędników i sług.

Treść powyższego przepisu nie pozostawia zatem żadnej wątpliwości, że stosunki służbowe urzędników i sług wydziału powiatowego mają być oceniane wedle zasad, jakie rada powiatowa wedle swego swobodnego uznania ustali, nie zaś wedle postanowień prawa publicznego, jakie np. odnoszą się do urzędników państwowych, a jakie dla funkcjonariuszy komunalnych dotąd wydane nie zostały. Za tego rodzaju postanowienie nie może być bowiem uważane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. Dz. U. poz. 1073, wydane w celu przeprowadzenia oszczędności w gospodarce samorządów i mające na celu dostosowanie uposażenia pracowników samorządu do uposażenia funkcjonariuszy państwowych, gdyż nie wprowadza ono żadnej zmiany co do prawnej strony stosunku służbowego pracowników komunalnych, a zakreśla jedynie granice, w obrębie których Związek komunalny, opierając się na ustawowo zastrzeżonym mu prawie, określać może wysokość swych świadczeń na rzecz funkcjonariuszy komunalnych.

Wynika z powyższego, że stosunek istniejący między powiatowym związkiem komunalnym w Starym Samborze, a skarżącym jako funkcjonariuszem tego Związku, nie jest stosunkiem publiczno - prawnym, lecz opiera się na tytule prywatno - prawnym, wobec czego wszelkie zarządzenia wydziału powiatowego (Tymcz. Zarządu Pow.) co do praw skarżącego, wynikających z jego stosunku służbowego, uważane być muszą za oświadczenie strony prywatnej, rozstrzyganie zaś słuszności tego rodzaju oświadczenia podpada pod orzecznictwo sądów zwyczajnych.

Gdy więc skarżący wywodzi, iż przez rozwiązanie z nim stosunku służbowego wydział powiatowy w Starym Samborze naruszył jego prawa, to wobec tego, iż w myśl wyżej powiedzianego stosunek ten opiera się na przepisach prawa prywatnego, wynikające z tego stosunku pretensje, jako podlegające orzecznictwu Sądów zwyczajnych w myśl art. 3 lit. a) ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym Dz. Ust. poz. 400 z roku 1926, nie podpadają pod orzecznictwo tegoż Trybunału.

Z powyższych względów Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie art. 14 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym i zgodnie z zasadami, wyrażonemi w wyroku L. Rej. 1570/26 oraz w uchwałach L. Rej. 293/25 wyrokiem z dnia 2 maja 1929 r. L. Rej. 480/27 skargę jako niedopuszczalną oddalił.

Dookoła spraw samorządowych

ZJAZD ZWIĄZKU MIAST POLSKICH W POZNANIU.

Dn. 15 i 16 września r. b. odbędzie się w Poznaniu, w westybulu reprezentacyjnym Powszechnej Wystawy Krajowej ogólne zebranie Związku Miast Polskich.

Na zjeździe tym wygłoszone będą dwa referaty: „Potrzeby miast na tle obecnego stanu ich gospodarki, a zadania biur Związku Miast Polskich“ oraz: „O reformie finansów komunalnych“.

W myśl obowiązującego statutu, miasta należące do Związku i liczące mniej niż 15.000 ludności, posiadają na ogólnych zebraniach 1 przedstawiciela, od 15.000 do 25.000 — dwóch, od 25.000 do 50.000 — trzech, a na każde dalsze 25.000 mieszkańców dodaje się jeszcze 1 głos.

W czasie Zjazdu odbędzie się konferencja prezydentów miast słowiańskich, na której omówione zostaną sprawy współpracy miast słowiańskich w dziedzinie gospodarczej, kulturalnej i administracyjnej.

VI. KURS DLA PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH NA STUDJUM ADMINISTRACJI KOMUNALNEJ PRZY W. W. P. W WARSZAWIE.

Studjum Administracji Komunalnej otwiera z d. 1 października 1929 r. kursy (szóste z kolei):

Kurs A — dla pracowników miejskich i powiatowych,

Kurs B — dla pracowników gminnych.

Wykłady na kursach rozpoczynają się w d. 1 października 1929 r. i trwać będą z przerwą na święta Bożego Narodzenia do końca stycznia 1930 r. Słuchacze, po wysłuchaniu wykładów i złożeniu przepisanych egzaminów, otrzymają świadectwa z ukończenia kursów.

Warunki przyjęcia:

Do przyjęcia na kursy wymaga się: na kurs A — ukończenia conajmniej 6 klas szkoły średniej, na kurs B — ukończenia conajmniej 7 klas szkoły powszechnej lub 4 klasy szkoły średniej, zaś na oba kursy nadto — conajmniej 2-letniej pracy na stanowisku w samorządzie.

Do podania o przyjęcie na kursy kandydat winien dołączyć: 1. metrykę urodzenia lub inne zaświadczenie dokładne o swym wieku, 2. świadectwo szkolne, 3. własnoręcznie napisany krótki życiorys, z zaznaczeniem, czy odbył służbę wojskową, 4. zaświadczenie związku samorządowego, w którym pracuje, o czasie i rodzaju odbytej służby w samorządzie, 5. 2 fotografie.

Opłaty za kursy.

Opłaty za kursy wynoszą: za kurs A — 250 zł., za kurs B — 150 zł., płatne zgóry przy zapisaniu się.

Program kursu A.

(dla pracowników miejsk. i powiatowych).

C z ę ś ć I. (przedmioty ogólne).

1. Ogólne zasady prawa	godz. 10
2. Nauka o społeczeństwie	" 10
3. Zasady prawa cywilnego	" 20
4. Zasady prawa karnego	" 16
5. Historia ustroju Polski	" 10
6. Prawo konstytucyjne	" 20
7. Ekonomia polityczna wraz z polityką ekonomiczną	" 20
8. Geografia gospodarcza Polski	" 10

Razem godz. 116

C z ę ś ć II.

9. Prawo administracyjne	godz. 30
10. Skarbowość ogólna	" 20
11. Skarbowość komunalna	" 20
12. Ustrój władz skarbowych	" 5
13. Budżet i rachunkowość komunalna	" 20
14. Biurowość	" 12

Razem godz. 107

C z ę ś ć III. (wykłady sekcji samorządowej Wydz. Nauk Pol. i Społ.).

15. Ustrój samorządu	godz. 24
16. Polityka komunalna	" 16
17. Rozbudowa miast i polityka gruntowa	" 16
18. Przedsiębiorstwa miejskie	" 8
19. Regulacja miast	" 8
20. Zadania powiatowych związków komunalnych	" 8
21. Zdrowie publiczne	" 8
22. Opieka społeczna	" 8
23. Drogi	" 8
24. Kredyt komunalny	" 8
25. Rolnictwo	" 8
26. Ustrój szkolnictwa powszechnego	" 8
27. Ubezpieczenia w samorządzie	" 8
28. Spółdzielczość i samorząd	" 8
29. Metody badań statystycznych w samorządzie	" 8
30. Bieżąca polityka gospodarcza państwa	" 8
31. Współpraca samorządu w akcji wychowania fizycznego	" 6
32. Organizacje społeczne	" 8

Razem godz. 182

Razem kurs A obejmuje 405 godz. wykładów. Dochodzą do tego: ćwiczenia, repetycje i wycieczki, związane z wykładami.

*Program kursu B.
(dla pracowników gminnych).*

Przedmioty ogólne.

1. Ogólne zasady prawa	godz. 8
2. Zasady prawa cywilnego	.. 20
3. Zasady prawa karnego	.. 16
4. Historia Polski ze specjalnem uwzględnieniem hist. ustroju	.. 10
5. Konstytucja Polski ze wstępem ogólnym o prawie konstyt.	.. 20
6. Polskie prawo administracyjne	.. 30
7. Ogólne zasady ekonomji społecznej	.. 14
8. Geografia gospodarcza i polityczna Polski	.. 12
9. Język polski w korespondencji biurowej	.. 20

Razem godz. 150

Ustrój i skarbowość samorządu.

10. Ustrój samorządu	godz. 25
11. Skarbowość państwowa i samorządowa	.. 35
12. Zasady rachunkowości i budżetowania w samorządzie	.. 30
13. Biurowość gminna	.. 12

Razem godz. 102

Działalność samorządu.

14. Zdrowie publiczne	godz. 8
15. Opieka społeczna	.. 8
16. Drogi	.. 8
17. Rolnictwo	.. 8
18. Kasy pożyczkowo - oszczędnościowe	.. 8
19. Ustrój i administracja szkolnictwa powszechnego	.. 6
20. Budownictwo wiejskie	.. 8
21. Akta stanu cywilnego i ewidencja ruchu ludności	.. 6
22. Sprawy wojskowe	.. 6
23. Ubezpieczenia i samorząd	.. 6
24. Spółdzielczość i samorząd	.. 6
25. Formy oświaty pozaszkolnej w samorządzie	.. 6
26. Współpraca samorządu w zakresie wychowania fizycznego	.. 6

Razem godz. 90

Razem kurs B obejmuje 342 godzin wykładów. Dochodzą do tego ćwiczenia, repetycje i wycieczki, związane z wykładami.

U w a g a: (przedmioty prawnicze) zwiększone będą godziny wykładów w przedmiotach prawniczych.

Sekretariat Studium przyjmuje zapisy na oba kursy od 15 czerwca 1929 r. do 15 września 1929 r. Adres: *Wolna Wszechnica Polska, Studium Administracji Komunalnej, Warszawa, ul. Śniadeckich 8.*

Studium nie pośredniczy w wyszukiwaniu pomieszczeń. W tej sprawie należy zwracać się do związków pracowników samorządowych.

Z życia samorządu

ZJAZD ZWIĄZKU POWIATÓW WOJEW. POMORSKIEGO.

W dniu 17 ub. m. odbyło się w Wejherowie roczne walne zebranie Związku Powiatów Województwa Pomorskiego z udziałem 30 delegatów powiatów pomorskich. Jako przedstawiciel Wojewody Pomorskiego był obecny naczelnik Wydziału Samorządowego, Pom. Urzędu Wojewódzkiego p. Zakrzewski, zaś z ramienia Zarządu i Rady Zjazdów Samorządu Ziemińskiego w Warszawie wiceprezes p. star. Gajewski.

Zebranie zajął prezes Związku p. star. Ossowski z Chełmna, wspominając w swem przemówieniu o zasługach, położonych około rozwoju samorządu przez zmarłych działaczy samorządu ś. p. s. p. Wojewodę Pom. Młodzianowskiego, Starostę Kraiowego Dr. Wybickiego, pierwszego starostę pow. wabrzeskiego, Dr. Szczepańskiego i pierwszego starostę pow. chojnickiego Sikorskiego, których pamięć obecni uczcili przez powstanie z miejsc.

Po oddaniu przewodnictwa przez p. star. Ossowskiego w ręce p. star. Gajewskiego, złożył życzenia pomyślnych obrad imieniem Wojewody Pom. p. naczelnik Zakrzewski, poczem przystąpiono do obrad.

Prócz sprawozdania rachunkowego za rok ub., złożonego przez członka Zarządu p. Dytkiewicza, wygłosił obszernie sprawozdanie z działalności Zarządu p. star. Ossowski.

Ze sprawozdania tego wynika, że praca Zarządu w roku ub. była nadzwyczaj intensywna i objęła wszystkie dziedziny, wchodzące w zakres działania samorządu powiatowego. Prócz porad prawnych i wskazówek udzielanych Wydz. Pow., opracował Zarząd cały szereg projektów i regulaminów oraz instrukcji dla orga-

nów samorządowych m. i. Instrukcji biurowej dla Wydz. Pow., regulaminów czynności dla Rady, Zarządu i Kom. Rew. Komun. Kas Oszczędności, statutu o stosunkach służbowych i emerytalnych oraz o odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników Kom. Kas Oszczędności, wreszcie regulaminu i instrukcji dla gminnych i sejmikowych Komisji Rewizyjnych.

Bardzo ważną pomoc dla Wydziałów Pow. ze strony Związku stanowi zastępstwo powiatów w sprawach administracyjno-spornych przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Toruniu i Najw. Trybunale Admin.

Pozatem utrzymał Związek rewizora dla przeprowadzenia rewizji Powiatowych Kas Oszczędności oraz wszelkich przedsiębiorstw i zakładów komunalnych. W roku ubiegłym zrewidował rewizor Związku na życzenie poszczególnych związków komunalnych 14 kas komunalnych. 5 kom. kas oszczędności, wreszcie rachunkowość jednego związku celowego.

Do jednej z najważniejszych czynności Zarządu w roku ub. zaliczyć należy kroki podjęte w dziedzinie drogowej. Zarządowi udało się bowiem rozwiązać kwestję dostawy kamienia.

Cały szereg powiatów Wojew. Pom. zmuszony jest z powodu braku kamienia szukać pokrycia swego zapotrzebowania poza swymi granicami. Doraźne zakupy, dokonywane przez poszczególne związki komunalne w rozmaitych miejscach, miały liczne ujemne skutki, m. podwyżkę cen, niejednorodny materiał, niepunktualne dostawy i t. p.

Dla uchronienia powiatów od tych wszystkich ujemnych stron i zapewnienia im dostawy odpowiedniego materiału, poczynił Zarząd starania w kierunku wyszukania pokładów kamienia, któ-

rych eksploatacji mogłyby się podjąć powiatowe związki komunalne w własnym zakresie. Po zwiedzeniu kamieniołomów na Polesiu, Wołyniu, w Małopolsce i na Śląsku przyszedł Zarząd do przekonania, że sprowadzanie przez powiaty pomorskie z tamtąd materiału z powodu zbyt wysokich kosztów transportu nie wytrzymuje kalkulacji, że zatem jedynie celem jest wyzyskanie żłozy, znajdujących się w obrębie Województwa Pomorskiego.

Korzyści, jakie powiaty będą miały z uruchomienia własnej eksploatacji, przedstawił zebrany w obszernym referacie naczelnik wydz. drogowego Pom. Urzędu Woj. p. inż. Maćkowski, po wysłuchaniu którego zebrani na zjeździe delegacji jednomyślnie postanowili przystąpić do zrealizowania projektu Zarządu przez utworzenie specjalnej spółki. Spółka ta powstanie w czasie najbliższym po załatwieniu połączonych z tem formalności.

Następnie złożył sprawozdanie z działalności Zarządu i Rady Zjazdów Samorządu Ziemińskiego w Warszawie wiceprezes p. star. Gajewski z Warszawy, poczem referat na temat „Działalność samorządu powiatowego w zakresie oświaty pozaszkolnej” wygłosił p. Błażewski z Torunia (kierownik działu oświaty pozaszkolnej w Kuratorjum), a koreferat p. Branny, sekretarz Biura Zjazdów z Warszawy, na czem porządek obrad wyczerpano.

Po spożyciu wspólnego obiadu, w czasie którego wygłoszono kilka przemówień, udali się uczestnicy zjazdu, korzystając z zaproszenia starosty morskiego p. Lipskiego, samochodami przez Puck do Wielkiej Wsi (nad wielkim morze), gdzie zwiedzili budujący się tam kosztem około 4.000.000 zł. bulwar, o szerokości 30 mtr. i długości 8 klm., poczem delegaci rozjechali się w swoje strony.

Z POWIATU PUŁTUSKIEGO.

Instytut Naukowej Organizacji w Warszawie zakończył w czerwcu swój cykl kolejnych wykładów o usprawnieniu biurowości w instytucjach publicznych.

Nie będziemy tutaj poruszać treści wszystkich wykładów tego cyklu. Natomiast omówimy tylko to, co nas bezpośrednio prowadzi do Pułtuszka. Otóż we wstępnym odczycie p. Wojewody Twardo dowiedzieliśmy się, że usprawnienie czynności w zarządach powiatowych na terenie województwa tutejszego dało już dodatnie wyniki.

P. Inspektor St. Tomaszewicz w kilku wykładach streścił, na czem ta reorganizacja konkretnie polegała. Na zakończenie była zorganizowana przez Instytut N. O. zbiorowa wycieczka do Starostwa Pułtuskiego, w którym najdalej i najwięcej efektywnie zostały przeprowadzone poczynania, usprawniające urzędowanie administracyjne na zasadach naukowej organizacji. Objekt pokazu był wybrany doskonale, ponieważ całe życie Pułtuszka podąża w kierunku usprawnienia wysiłków codziennej pracy publicznej.

P. starosta zorganizował dla wycieczkowiczów cykl lokalnych odczytów na temat, jak p. starosta wprowadzał tutaj w życie zasady naukowej organizacji u siebie w biurze oraz w zależnych od niego instytucjach. Pokazy i wyjaśnienia wypadły nader interesująco, przyczem wyczerpujących wyjaśnień udzielali urzędnicy.

Wielkie zainteresowanie wywołał u słuchaczy warszawskich odczyt inż. Gajkowicza o tem, jak zastosowano dla rozwinięcia sieci dróg w powiecie nie zasadę zwiększania podatków, lecz zasadę pracy w naturze całej ludności.

Ponieważ zrobiono to ostrożnie, racjonalnie, w myśl doskonale opracowanych planów organizacyjnych, ludność nie tylko nie odczuwała tego zarządzenia na rzecz gminy, lecz z całym uznaniem i przychylnością te świadczenia odrabiała.

GMINA WIEJSKA I MIEJSKA

Zaopatrzenie emerytalne pracowników gmin wiejskich i miast niewydziałonych

Sprawa zaopatrzenia emerytalnego pracowników komunalnych i ich rodzin wogóle, a pracowników gmin wiejskich i miejskich w szczególności, jest zagadnieniem nieuregulowanym należycie na całym obszarze Rzplitej, a specjalnie palącym na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

Wiele przyczyn składa się na ten stan rzeczy. Przedewszystkiem brak ustaw ustrojowych dla związków samorządowych, brak ustawowego określenia kompetencji poszczególnych stopni samorządu — utrudnia powzięcie decyzji, czy i w jakim stopniu mają być określone przez ogólnopolską ustawę prawa i obowiązki pracowników komunalnych, a więc i ich zaopatrzenie emerytalne. Nierozstrzygnięcie dotychczas tego zagadnienia pozostawiało sprawę zaopatrzenia emerytalnego całkowicie w rękach poszczególnych związków samorządowych, które jedynie w drodze miejscowych statutów mogły te prawa zapewnić swym pracownikom. Wymagało to i opracowania odpowiedniego statutu uzyskania dlań większości w danej radzie gminnej, czy miejskiej — rzecz częstokroć niełatwa w stosunkach naszych. Z tych też wszystkich względów przeważająca liczba mniejszych miast i prawie wszystkie gminy wiejskie nie zapewniły dotychczas swym pracownikom

tego najbardziej cennego prawa dla pracownika — prawa do zaopatrzenia emerytalnego.

Wejście w życie z dn. 1 stycznia 1928 r. rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) faktycznie niewiele zmieniło w tym stanie rzeczy. Pracownicy komunalni, którzy od wielu lat zabiegali o zapewnienie im ustawowego zaopatrzenia emerytalnego, zbliżonego pod względem uprawnień i rodzaju świadczeń do takiegoż zaopatrzenia pracowników państwowych, powszechnie uznawali ubezpieczenie stworzone dla ogółu pracowników umysłowych dla nich za niewystarczające. Zakład Ubezpieczeń Pracown. Umysł. bowiem umożliwiał zaliczenie lat poprzedniej służby tylko za cenę zakupu tych lat za stosunkowo b. znaczną sumę, a ponadto wymiar renty starczej, czy inwalidzkiej oparty jest na średniej zarobków z całego okresu ubezpieczenia; te dwa postanowienia zupełnie zrozumiałe dla instytucji ubezpieczeniowej są dla pracowników komunalnych najcięższe, gdyż uniemożliwiają pracownikom, pracującym już wiele lat, na zaliczenie lat poprzedniej służby, a ewentl. emeryturę obniżają, a ponadto podstawą obliczenia emerytury nie jest ostatnia pensja.

STRAŻACKIE BIURO TECHNICZNE

WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA 22

350

POLECA DO BEZZWŁOCZNEJ DOSTAWY DLA DRUŻYN STRAŻACKICH NARZĘDZIA I MASZYNY POŻARNICZE.

lecz średnia. Z tych względów pracownicy nie zabiegają o to, aby związki samorządowe ubezpieczały ich w Zakładzie Ub. Prac. Um., a sami pracodawcy również od szeregu lat zajmując stanowisko, że pracownicy samorządowi powinni mieć specjalne zaopatrzenie emerytalne — nie zgłaszają ich do Zakładu. I jedni i drudzy czekają specjalnej ustawy.

Przewlekane się jednak tego stanu rzeczy, jest i dla pracowników i dla związków samorządowych niebezpieczne. Art. 5 pkt. 6 wyżej cytowanego rozporządzenia Prezydenta zezwala na wyłączenie pracowników komunalnych z pod mocy obowiązującej tego rozporządzenia, tylko o tyle, o ile będą mieli w inny sposób zapewnione prawo do zaopatrzenia emerytalnego. W wypadku, gdy takiego zaopatrzenia pracownicy nie mają, to muszą być zgłoszeni do Zakładu, a to pod sankcjami, przewidzianymi w art. 108, 110 i 112 ust. 3 wyżej wspomnianego rozporządzenia.

Już od paru lat i sfery rządowe i zainteresowane związki pracownicze pracowały nad zagadnieniem uregulowania zaopatrzenia emerytalnego pracowników samorządowych. Należyte jednak rozstrzygnięcie tej sprawy było trudne wobec braku odpowiedniej statystyki, charakteryzującej pod tym względem pracowników komunalnych, nieokreślenia pojęcia „stałego“ pracownika w służbie komunalnej, a ponadto nieustalenia opinii co do tego, czy należy tworzyć centralny zakład emerytalny czy też każdy związek komunalny ma ubezpieczać we własnym zarządzie. Poza sferę nieoficjalnych projektów wyszli jedynie pracownicy komunalni, którzy w styczniu r. b. wnieśli do Sejmu za pośrednictwem Klubu Bl. Bezp. Wsp. z Rz., projekt ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników komunalnych. Projekt ten w czasie ubiegłej kadencji sejmowej zdążyła rozpatrzyć dopiero specjalna podkomisja Komisji administracyjnej Sejmu. Droga poprzez Komisję, plenum Sejmu, Senat, a zapewne jeszcze powtórnie Sejm — byłaby jeszcze dość długa.

Powyższy stan rzeczy jednak wymagał interwencji, gdyż brak specjalnej ustawy, na którą wszyscy zainteresowani czekali, utrudniał zapewnienie pracownikom specjalnego zaopatrzenia emerytalnego, a ze względów powyżej przytoczonych ubezpieczenie w Zakł. Ub. Pr. Um. pracowników nie zadawalnia.

W tej sytuacji stało się niezbędnym zalecenie związkowi komunalnemu uchwalenia lokalnego statutu emerytalnego, któryby, zapewniając pracownikom emerytury, nie obciążał nadmiernie szczytów środków finansowych związków komunalnych.

Zrealizowane to zostało przez wydanie okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 148 z dnia 18 lipca 1929 r. Nr. SS. 2823/9, do którego dołączony został wzorowy statut emerytalny pracowników komu-

nalnych. Ministerstwo Spraw. Wewn. w okólniku tym wezwało związki komunalne, aby do dnia 15 października r. b. albo uchwały własny statut emerytalny, albo zgłosiły swych pracowników do Zakładu Ubezp. Pr. Umysłowych.

Gminy wiejskie i miejskie niewydzielone mają w myśl statutu uchwalić przystąpienie swę do funduszu emerytalnego, utworzonego przy powiatowym związku komunalnym. Utworzenie funduszu powiatowego jest w specjalnym interesie pracodawców - związków komunalnych, albowiem rozkłada ryzyko na większą liczbę pracowników i pracodawców i w ten sposób nie zajdzie taka sytuacja, w której mały związek komunalny mógłby mieć więcej emerytów, niż pracowników w czynnej służbie. Poza pracownikami umysłowymi o charakterze stałym, do funduszu mogą być zgłoszeni t. zw. „funkcjonariusze niżsi“, pracownicy umysłowi niestali i to zarówno biur, jak i zakładów i urzędzeń komunalnych. Z pośród pracowników przedsiębiorstw komunalnych jedynie stali pracownicy tych przedsiębiorstw.

Ponadto celem zwiększenia ilości ubezpieczonych, a więc i zmniejszenia ryzyka, a zwiększenia funduszu, do funduszu powiatowego mogą być zgłoszeni pracownicy związków międzykomunalnych, komunalnych kas oszczędności oraz komunalnych szpitali publicznych.

Wzorowy statut dopuszcza również możliwość naliczenia do funduszu i płatnych członków zarządu związków komunalnych, o ile jednak służba stanowi ich główne zajęcie, a uposażenie otrzymywane główne źródło utrzymania.

Fundusz powiatowy ma być administrowany przez wydział powiatowy. Ponadto przy funduszu mają być powołane komisje: 1) wymiarowa, 2) lekarska. Komisje wymiarowe I-ej i II-ej instancji powołane są przy tym związku komunalnym, przy którym utworzono fundusz emerytalny. Samą decyzję o przeniesieniu na emeryturę wydaje ta władza, która powołała na służbę pracownika, a komisje mają orzekać o wymiarze zaopatrzenia emerytalnego, pensji wdowich i sierocych, zaliczenia i doliczenia lat do wysługi emerytalnej itp. Komisje lekarskie I-ej i II-ej instancji mają orzekać o trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, oraz o tem, w jakich warunkach nastąpiła niezdolność do wykonywania zawodu lub śmierć w czasie lub z powodu pełnienia obowiązków służbowych.

Fundusz powiatowy powstaje na podstawie uchwały sejmiku powiatowego, niewymagającej zatwierdzenia władz nadzorczych. O przystąpieniu do funduszu powiatowego miast niewydziałonych decydują uchwały rad miejskich, — gmin wiejskich rady gminne. Kompetencja w powyższych sprawach rad gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego wynika z postanowień art. 7 pkt. d. dekretu z dnia 28.XI.

1918 r. o utworzeniu rad gminnych (Dz. Pr. P. I^o Nr. 1°, poz. 48), art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 30.12.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1974), oraz § 16 rozporz. wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 231); w myśl wyżej cytowanych przepisów rady gminne są organami gminy, uprawnionymi do decydowania o przyjęciu, zwolnieniu, urlopowaniu pracownika, o jego uposażeniu, o liczbie pracowników i t. p., a więc, mając prawo regulowania całokształtu spraw urzędników gminy, mają też prawo decyzji w sprawach emerytalnych.

Forma funduszu powiatowego jest dość prostą i tanią; jednak, gdyby z jakichkolwiek względów lokalnych zainteresowane związki komunalne uznały, że zamiast funduszu lepiej jest powołać związek międzykomunalny zainteresowanych związków pracodawców, to mogą to uczynić. Zamiast funduszu powiatowego przy wydziale powiatowym, oraz dwóch komisji, powstanie związek międzykomunalny z radą, zarządem i prezesem, posiadający fundusze zbierane na wypłacanie emerytur, rent i odpraw.

Ponadto okólnik Min. Spraw Wewn. przewiduje oraz zaleca możliwość organizowania przez parę lub kilka funduszy, utworzonych przez powiatowe związki komunalne lub miasta wydzielone, — organizacji nadzędnej, obejmującej szereg powiatów i znaczną liczbę pracowników, a więc zmniejszającej ryzyko ubezpieczeniowe i spełniającej rolę instytucji pseudo - reasekuracyjnej. Najodpowiedniejszą formą organizacyjną dla tego rodzaju instytucji byłby również związek międzykomunalny.

Z powyższego wynika, że pod względem organizacyjnym zaopatrzenie emerytalne pracowników komunalnych zostało pomyślane w sposób dość elastyczny, uwzględniający ewent. lokalne odrębności.

Pracownicy gminni uzyskują prawa emerytalne nie bezpłatnie, lecz zobowiązani są miesięcznie opłacać składki w wysokości 4% ich poborów służbowych. Pracodawca zaś, wpłacając do funduszu emerytalnego te potrącone 4%, sam ze swej strony musi dopłacać miesięcznie 6% poborów swych pracowników.

Prawo do emerytury z reguły pracownik nabywa po przesłużeniu 10 lat służby, zaliczonych do wysługi emerytalnej; wyjątkowo nabywa to prawo po 5 latach, gdy stanie się trwale niezdolnym do wykonywania zawodu na skutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku. Emerytura jest obliczana od ostatniego całkowitego uposażenia, pobieranego w czynnej służbie wraz ze wszystkimi stałymi dodatkami w gotówce i świadczeniami w naturze, z wyłączeniem dodatku reprezentacyjnego i komunalnego.

Za 10 lat służby zaopatrzenie emerytalne wynosi 40% podstawy wymiaru zaopatrzenia i wzrasta za każdy następny rok o 2,4%, nie może jednak przekroczyć 100%. Do wysługi emerytalnej wlicza się czas służby wojskowej, cywilnej służby państwowej, a przy samym wymiarze zaopatrzenia dolicza się czas obowiązkowej służby wojskowej i czas studjów wyższych. O ile pracownik utracił zdolność do wykonywania zawodu z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,

to w zależności od stopnia utraty dolicza mu się do wysługi emerytalnej od 4 do 15 lat.

Na prośbę pracownika winien go związek komunalny przenieść na emeryturę, gdy pracownik stał się trwale niezdolnym do wykonywania zawodu i przekroczył 60 lat życia. Z urzędu pracownik może być przeniesiony na emeryturę, gdy 1) bez względu na wiek pracownik jest trwale niezdolny do wykonywania zawodu, 2) gdy przekroczył 60 lat życia i uzyskał prawo do 100% emerytury.

O ile pracownik został zwolniony ze służby nie na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego lub wyroku sądowego, a nie nabył praw do zaopatrzenia emerytalnego, gmina obowiązana jest mu wypłacić odprawę w wysokości jednomiesięcznego uposażenia za każdy rok służby, conajmniej jednak trzymiesięczne pobory.

Jednym z najważniejszych postanowień wzorowego statutu emerytalnego jest prawo pracowników do zaliczenia im lat poprzedniej służby. Prawo to polega na zaliczeniu do wysługi emerytalnej pracownikowi lat ich poprzedniej pracy przedwojennej i powojennej w służbie państwowej, samorządowej oraz instytucyj prawa publicznego w stosunku 65%, nie więcej jednak niż lat 20. Za każdy zaliczony miesiąc pracownik musi wpłacić 2,5% swego obecnego uposażenia miesięcznego. Zaliczenie to może jednak nastąpić pod warunkiem pozostawania w służbie przez danego pracownika przez 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego statutu. W razie przeniesienia pracownika na emeryturę przed upływem tego 5-ioletniego okresu, pracownik może nabyć to prawo, o ile ryczałtowo opłaci składki za czas brakujący do 5-letniego okresu wyczekiwania. Postanowienia te mają dotyczyć i tych pracowników, którzy po dniu 1 stycznia 1928 r. zostali zwolnieni ze służby z powodu niezdolności do pracy lub przekroczeniu 60 lat życia, oraz rodzin pracowników, zmarłych na służbie po tym terminie.

Wdowa otrzymuje 60% kwoty zaopatrzenia emerytalnego, które zmarły mąż pobierał, lub miał prawo pobierać, a dziecko takiej wdowy 1/4 jego pensji. Dziecko wdowy, niemającej prawa do pensji — 1/2 pensji wdowiej; sierota bez ojca i matki — 2/3 pensji wdowiej.

Bardzo ważne prawo zostało w statucie przyznane wdowie wzgl. sierotom po pracowniku, który nie nabył praw emerytalnych; otrzymuje ona (one) jednorazową odprawę w wysokości kwoty rocznego uposażenia, służącego za podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego zmarłego.

Pozatem w razie śmierci pracownika wdowa (dzieci) mają zawsze prawo do pośmiertnego w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia.

Oto są najważniejsze postanowienia statutu emerytalnego; wzorowany jest on w najogólniejszych postanowieniach na ustawie emerytalnej funkcjon. państwowych, zawiera jednak statut szereg nowych postanowień b. korzystnych dla pracowników komunalnych i o ile zainteresowane związki kom. uchwalą ten statut, sprawa emerytur pracowników gminnych przynajmniej na pewien okres czasu będzie uregulowana.

Stanisław Podwiński.

Od Administracji.

Niniejszem zawiadamiamy, że od dnia 1-go września b. r. ceny ogłoszeń w naszym tygodniku są następujące:

Wolne miejsce na pierwszej str. okładki lub strona w tekście: 450 zł. — $\frac{1}{2}$ str. 225 zł. $\frac{1}{4}$ str. 112 zł. 50 gr. Poza tekstem za stronę: 300 zł., — $\frac{1}{2}$ str. 150 zł. — $\frac{1}{4}$ str. 75 zł.

Ogłoszenia związków samorządowych (dostarczone bezpośrednio do Administracji) o 25% taniej: za stronę 200 zł., — $\frac{1}{2}$ str. 100 zł., — $\frac{1}{4}$ str. 50 zł.

Z GMIN

Z GMIN POW. WARSZAWSKIEGO. Wykaz inwestycji w gminach pow. warszawskiego w r. 1928-1929 obejmuje:

W mieście i uzdrowisku *Otwock* wykańczany jest wielki gmach t. zw. „Kasyno”, wybudowano i uruchomiono piekarnię mechaniczną, wybudowano remizę dla straży pożarnej z salami na posiedzenia, nabyto polewaczkę samochodową dla skrapiania ulic, rozbudowano elektrownię miejską kosztem 500.000 zł., zabrukowano ulice i ułożono chodniki kosztem 175.000 zł., nabyto place pod budowę hal targowych za 145.000 zł., nabyto samochód ciężarowy i konie dla taboru miejskiego oraz tabor asenizacyjny, wykończono przebudowę gmachu magistrackiego, zaopatrzono straż ogniową w pogotowie samochodowe i urządzono w mieście hydranty.

W *Pruszkowie* nabyto nieruchomość na pomieszczenie gimnazjum, urządzono i uruchomiono piekarnię mechaniczną, wydzierżawiono plac i urządzono na nim park miejski.

W *Piasecznie* urządzono i uruchomiono piekarnię mechaniczną, sprowadzono 12.000 ton kamienia do zabrukowania ulic, ułożono około 2.000 metrów chodników, wybudowano salę gimnastyczną oraz rozbudowano elektrownię i rzeźnię miejską.

W *Nowym Dworze* przebudowano rzeźnię miejską oraz wybrukowano 1.600 m. kw. ulic.

W *Zakroczymiu* przebudowano elektrownię miejską i kino miejskie.

W gminie letnisko *Falenica* wybudowano elektrownię gminną, która obsługuje znaczną część gminy, ułożono 4.200 m. kw. bruków i 2.300 m. kw. chodników, wybudowano dwie remizy dla straży pożarnych w *Międzylesiu* i *Radości* oraz rozpoczęto budowę gmachu szkolnego dla 7-klasowej szkoły powszechnej.

W gminie *Marki* wykańczane są także roboty oraz rozpoczęto budowę gmachu dla urzędu gminnego.

W gminie *Wilanów* uchwalono 10-letni program budowy szkół powszechnych. Realizację tego projektu rozpoczęto od przygotowania planu budowy dwóch szkół 7 kl. w *Wilanowie* i *Powsinie*, oraz nabyto place pod budowę tych szkół. Rozpoczęcie właściwych robót budowlanych projektowane jest jeszcze w obecnym sezonie.

W gminie *Wiązowna* nabyto nieruchomość na szkołę w *Wiązownie*, przygotowywany jest materiał budowlany pod budowę szkoły w *Brzezinach*, pertraktuje się o nabycie nieruchomości na pomieszczenie szkoły w *Halinowie*, wybudowano remizę dla straży pożarnej w *Wólce mładzkiej* i rozpoczęto budowę takiejże remizy w *Mładzku*, wreszcie rozpoczęto budowę drogi bitej.

W gminie *Okuniew* na ukończeniu jest budowa 4-klasowej szkoły w *Zabrańcu* i 7-kl. w *Cechówce*, nadto rozpoczęto budowę remizy strażackiej w *Cechówce*.

W gminie *Nieporęt* w budowie jest gmach dla 7 kl. szkoły w *Janiszewie*.

W gminie *Jabłonna* wybudowano dwie remizy dla straży pożarnych w *Łajskach* i *Henrykowie*.

W gminie *Góra* — także remizę w *Okuniewie*.

W gminie *Wawer* — remizę w *Ząbkach* oraz rozpoczęto budowę remizy w *Starej Miłośnie*.

W gminie *Karczew* rozpoczęto budowę remizy w *Karczewie*.

Poza tem w r. b. we wszystkich gminach pow. warszawskiego ulepszono około 40 klm. gruntowych dróg gminnych, ułożono około 6 klm. nawych bruków, zabrukowano około 2 klm. starych ulic i przebudowano 3 mostów.

WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ W WĘJHEROWIE. W dn. 18.8. r. b. odbyły się wybory do rady miejskiej. Zgłoszono 6 list, z czego 5 polskich, jedną niemiecką. Listę PPS. unieważniono. Głosowało 35 proc. polaków, i 90 proc. Niemców. Do rady miejskiej weszło 15 polaków, 9 Niemców. Zaznaczyć należy, że ludność niemiecka stanowi zaledwie 10 proc. mieszkańców.

Z RADY MIEJSKIEJ M. KIELC. Na jednym z ostatnich posiedzeń rady miejskiej przy rozpatrywaniu sprawy opłat od wyświetlanych w kinach obrazów, postanowiono wprowadzić specjalny dodatek, wahać się od 5 do 60 proc. Wysokość tego dodatku będzie ściśle zależna od rodzaju wyświetlanego filmu. Za film naukowy — mniejszy, za rozrywkowy — większy. Będzie

też brana pod uwagę produkcja filmu, zagraniczna, czy krajowa.

Następnie postanowiono zaangażować na przeciąg 4 miesięcy architekta budowlanego.

MIEJSKA SZKOŁA RZEMIEŚLNICZA. Magistrat m. Warszawy postanowił wykonać w bieżącym sezonie budowlany część serji robót, przewidzianej w budżecie inwestycyjnym dla I-szej miejskiej szkoły rzemieślniczej na sumę zł. 360.000, a mianowicie: budowę parterowej montowni oraz dźwigu, budowę prowizorycznego baraku dla pomieszczenia warsztatów działu auto-

mobilowego, oraz rekonstrukcję wentylacji w istniejącej kuźni na łączną sumę zł. 183.000.

Z MAGISTRATU M. SIEDLEC. W początkach m. sierpnia r. b. magistrat m. Siedlec zakupił pałac w Stoku Lackim, odległym o 4 klm. od Siedlec za sumę 42.000 zł. wraz z kilkumorgowym parkiem. Pałac ten po doprowadzeniu do stanu używalności zostanie oddany opiece społecznej dla umieszczenia tam schroniska dla starców i kalek oraz sierocińca, park zaś zostanie wycięty, drzewo użyte na opał dla szkół.

Wiadomości gospodarcze

KURSY WALUT

(notowane na giełdzie warszawskiej w dn. 20.VIII. 1929).

1 dol. St. Zjedn. = 8,90 zł.
100 frank. szwajc. = 171,57 zł.
1 funt szterl. = 43,23 zł.
100 frank. franc. = 34,91 zł.

CENY ZBOŻA.

(Ceny za 100 kg. franco stacja załadowania).

W dn. 20. VIII. 1929 r.: Warszawa:
Zyto 28,5 28 zł.
Pszonica 46 — 50 zł.
Jęczmień 26 — 27 zł.
Owies 26 — 26,5 zł.

NABIAŁ.

W dn. 1. VIII. 1929 r.: Warszawa:

Mleko niezbiernane: Cena za 1 litr mleka w hurcie 0,33 zł.

Masło: za 1 kg. w detalu: wyborowe luksusowe 5,8 zł. mleczarskie deserowe II gat. 5,20 zł.; mleczarskie solone 5,4 zł. ośłkowe 4,8 zł.

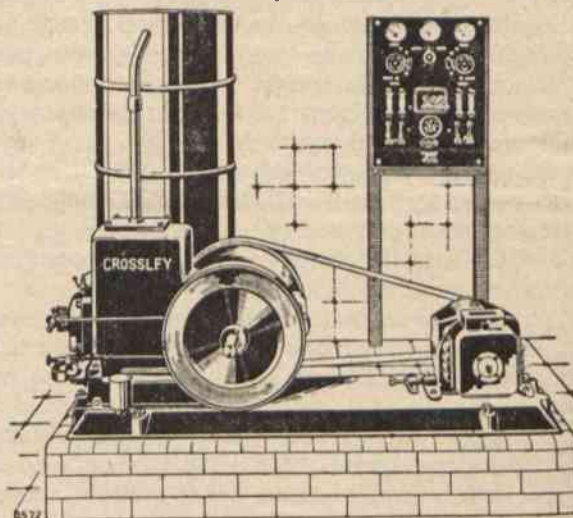
Ceny masła w hurcie rozumieją się o 15% mniej cen detalicznych.

Jaja świeże za skrzynię (24 kopy) 220 — 235 zł.
Jaja świeże za sztukę 0,20 zł.

CROSSLEY BROTHERS Ltd.

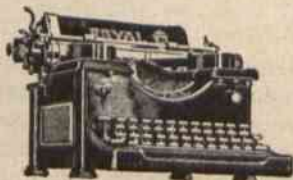
Opanshaw-Manchester Anglja.

NAJSTARSZA I NAJWIĘKSZA FABRYKA W ANGLJI

SILNIKI na wszelkiego rodzaju paliwo mocy od 2 do 5000 KM. Wysokiej sprawności, oszczędne w ruchu. Dogodne warunki. Oferty na każde żądanie przez Przedstaw. na Polskę **JÓZEF BREITKOPF. Spadkobiercy** Warszawa, Al. Jerozolimska 16 tel. 1-56. 318d.

PROSPERY I OFERTY

Dwuletnia Gwarancja.

Mocna Konstrukcja.

Dogodne Warunki.

Najbardziej udoskonalona amerykańska maszyna do pisania

ROYAL

Szczyt nowoczesnej techniki amerykańskiej.

Zażądaj bezpłatnej i nieobowiązującej do kupna demonstracji.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „PACIFIC” Sp. Akc.

Al. Jerozolimskie 25. WARSZAWA. Tel. 117-80 i 80-37.

538d.

Poradnik samorządowy

1. *Pytanie:* urząd gminy Izabelińskiej, pow. Wołkowyskiego, zapytuje:

U mieszkańca gminy tut. pracował w charakterze służącego mężczyzna więcej niż 1 rok i 4 mies. W czasie służby zachorował umysłowo i gmina ze względu na bezpieczeństwo otoczenia chorego, zniewolona była umieścić chorego służącego w szpitalu, za którego obecnie należy się poważna suma do zapłacenia; kto winien pokryć kosztu leczenia: gmina czy chlebodawca, który jest zdolny do zapłacenia.

Odpowiedź: chlebodawca ma obowiązek pokryć kosztu leczenia tylko wtedy, gdy choroba została spowodowana pracą wykonywaną na rzecz jego; normuje to rosyjska ustawa o gospodarstwie wiejskim z roku 1900 (Zb. Pr. Ces. Kos. t. A z r. 1912). Gmina winna więc ustalić, z jakiej przyczyny powstała choroba. I o nie stało się to w okolicznościach, o których mowa wyżej — to kosztu te winien pokryć chlebodawca, w przeciwnym razie gmina.

2. *Pytanie:* urząd gminy Ruchna, pow. Węgrowskiego, zapytuje:

czy administracja majątku obowiązana jest do regulowania rachunku kosztów kuracyjnych, powstałych w 1928 r. za leczenie żony ordynariusza majątku, zatrudnionego tamże od lat 18.

Kuracjuszka leczyła się bez zgody administracji majątku.

Odpowiedź: obowiązek pracodawcy (właściciela majątku) dotyczy jedynie samego robotnika, a nie jego żony, o ile ta ostatnia nie była również stałą robotnicą w majątku. Wynika to z postanowień art. 565 i n. rozdziału IX „O najmie usługi i o wzajemnych obowiązkach panów i sług ustawy z dnia 24 maja 1860 r. o sądach gminnych wiejskich w Królestwie Polskiem (Dz. Pr. L. VII 215).

3. *Pytanie:* Magistrat m. Bielska Podlaskiego zapytuje:

czy za pobór i ściąganie komunalnych opłat drogowych Wydziału Powiatowego należy się Magistratowi odszkodowanie i w jakiej wysokości.

Odpowiedź: tak jest, a to w myśl pkt. 10 okólnika Nr. 43 Min. Spraw Wewn. z dnia 19 lutego 1927 r. N. S. F.: 842/27, opartego na postanowieniu ust. 2, art. 55 w związku z art. 43 ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, p. 747) Tekst okólnika m. in. ogłoszony jest na str. 211 — 214 książki „Skarbowość samorządu terytorjalnego w Polsce“ wydanej przez Zw. Pracow. Adm. Gm. w Warszawie w r. 1927 r.

4. *Pytanie:* pomocnik sekretarza gm. Tarlo, pow. Lubartowskiego, zapytuje:

na zasadzie jakiego Rozporządzenia należy się dodatek mieszkaniowy dla żonatego pomocnika w kwocie 26 zł. 67 gr.

Odpowiedź: prawo do dodatku mieszkaniowego wynika w stosunku do pomocnika sekretarza z brzmienia ust. 6 § 1 rozporz. Min. Spr. Wewn. z dnia 28.III.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, p. 231). Stawki tego dodatku określa Rada Ministrów w myśl swego rozporz. z dnia 30.VII.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, p. 673) Od dnia 1 stycznia r. b. grupa uposażenia XII utrzymująca rodzinę w miejscowości na obszarze b. zab. rosyjsk., liczącej poniżej 10.000 mieszkańców otrzymuje miesięcznie zł. 28 gr. 67.

H i P.

PRZETARG OFERTOWY.

Kielecki Powiatowy Związek Komunalny ogłasza przetarg publiczny na wykonanie robót przy przebudowie budynków szkolnych szkoły rolniczej w Podzamczu-Chęcińskim, pow. Kieleckiego.

Przetarg odbędzie się 14 września 1929 r. o godzinie 10-ej rano w lokalu Wydziału Powiatowego w Kielcach przy ul. Sienkiewicza 54. Tamże należy składać oferty pisemne odpowiadające przepisom M. R. P. o oddawaniu robót i dostaw państwowych w zalakowanych kopertach, zaopatrzonych podpisem „Oferta do przetargu na przebudowę budynków szkolnych szkoły Rolniczej w Podzamczu Chęcińskim“. Do oferty należy dołączyć dowód wpłacenia wadium w wysokości 50% sumy oferowanej w kasie Kieleckiego Pow. Zw. Kom.

W roku bieżącym wykonane będą roboty na sumę około 100.000 złotych.

Zastrzega się prawo dowolnego wyboru oferenta, ewent. przeprowadzenie przetargu ustnego względnie nieprzejęcie żadnej ze złożonych ofert. Pierwszeństwo mają firmy fachowe.

Informacje dotyczące projektu przebudowy i kosztorysu oraz warunków przetargu udzielone będą u kierownika robót, inż. arch. Wacława Borowieckiego w Kielcach ul. Sniadeckich 30 w godzinach 10 — 12 w południe codziennie za wyjątkiem świąt i niedziel.

558

Kielecki Powiatowy Związek Komunalny.

Pośrednictwo pracy.

Poszukuję posady w Samorządzie Powiatowym lub Miejskim, najchętniej w jednym z powiatów wojew. Wołyńskiego; posiadam 2-letnią praktykę w Samorządzie powiatowym. Wykształcenie niepełne wyższe i Studium Administracji Komunalnej, Kurs dla pracowników powiatowych i miejskich. Referencje i świadectwa na żądanie przedłożę.

Łaskawe zgłoszenia proszę kierować pod adresem:

Jerzy Władysław Gąsiorowski, Będzin ul. Gzichowska L. 42.

KRAJOWE TOWARZYSTWO MELJORACYJNE Sp. Akc. ZARZĄD i CENTRALNE BIURO TECHNICZNE:

Warszawa, ul. Kopernika 30. Tel. centr. 58-04, 158-39, 158-01; dyr. 58-07, 506-36.

Skrót telegr. Warszawa — Meljoracje.

Oddziały: Toruń, Kalisz, Włocławek, Łęczyca, Łuck, Radom, Częstochowa, Wilno, Piotrków, Płock, Brześć n/B.

Institucja o charakterze społecznym, powstała w 1905 r., współpracująca nad szerzeniem meljoracji z instytucjami państwowymi, samorządowymi i organizacjami rolniczymi — ukwalifikowana przez Ministerstwo Rolnictwa.

Ekspertyzy, projekty generalne dla wydziałów powiatowych i spółek wodnych, projekty szczegółowe oraz nadzór techniczny i kontrola nad wykonaniem wszelkich przedsięwzięć meljoracyjnych.

Meljoracje rolne (osuszanie, nawadnianie, zraszanie), meljoracje podstawowe (regulacja rzek, kanały), budowa stawów, zakłady wodne, technika sanitarna, budowa dróg, bućwle wiejskie oraz pomiary dla celów parcelacji, scalania i t. p.

Kredyty długoterminowe i krótkoterminowe na sporządzanie projektów i wykonanie robót — w szerokich rozmiarach. 522b.

URZĄD GMINY OKUNIEW POWIATU WARSZAWSKIEGO

ogłasza **KONKURS** ofert na stanowisko

2-ch Sekwestratorów z uposażeniem XI grupy płac urzędników państwowych, względnie koszt egzekucji.

Od zgłaszających się kandydatów wymagane są:

1) Obywatelstwo polskie, 2) nieprzekroczony 40 rok życia, 3) dowód ukończenia zakładu naukowego, 4) poręczenie hipoteczne, lub osób majątkowo odpowiedzialnych do kwoty 3.000 zł. względnie złożenie kaucji w tej wysokości, 5) własnoręcznie napisany życiorys, 6) odpisy świadectw z poprzedniej pracy

Posada do objęcia z dniem 15 września 1929 roku. Podania składać należy do Urzędu Gminy Okuniew do dnia 15 września r. b.

Wójt Gminy Okuniew (—) *Antoni Gawiński.*

Sekretarz (—) *St. Wróbel.*

557

Magistrat m. Olkusza (Wojew. Kieleckie)

ogłasza

KONKURS

na stanowisko lekarza miejskiego i szkolnego.

Reflektanci ubiegający się o to stanowisko winni dołączyć do swych ofert:

- dowód obywatelstwa polskiego,
- dyplom lekarski,
- uprawnienie do wykonywania praktyki lekarskiej w Rzeczypospolitej Polskiej,
- świadectwa poprzedniej pracy,
- curriculum vitae.

Uposażenie około 750 zł. miesięcznie.

Wszelkie inne dodatkowe posady dopuszczalne za uprzednią zgodą Magistratu.

Termin konkursu upływa z dniem 15 września 1929 roku.

Burmistrz

(—) *M. Starkiewicz.*

551

Wydział Powiatowy w Kielcach

ogłasza

KONKURS

na stanowisko Inspektora Samorządu gminnego na następujących warunkach:

- uposażenie w g VII grupy płac funkcj. państw. z 15%-wym dodatkiem komunalnym,
- ryczałt na rozjazdy i diety w wysokości 50% VII „a” grupy płac z dodatkami, wyszczególnionymi w piśmie Min. Spraw Wewn. z 6.II.1929 r. Nr. SS. 2105/2.
- ubezpieczenie emerytalne w/g statutu lokalnego (analog. do funkcj. państw.).

Wymagane kwalifikacje: wiek do lat 40, obywatelstwo polskie, świadectwo zdrowia, świadectwo z ukończenia szkoły średniej i studjum administracji komunalnej, conajmniej 3-letnia praktyka samorządowa, nieskazitelna przeszłość.

Oferty z dołączeniem własnoręcznie napisanego życiorysu należy składać do Wydziału Powiatowego w Kielcach do dnia 15.IX 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta Powiatowy

(—) *St. Boryssowicz.*

552

Ogłoszenia urzędowe związków komunalnych

Obwieszczenie

Wydział Powiatowy Sejmiku powiatu Radzyńskiego podaje do publicznej wiadomości, że na podstawie uchwały tegoż Sejmiku z dnia 18 lutego 1929 r. zatwierdzonej reskryptem p. Wojewody Warszawskiego z dnia 30-go kwietnia 1929 r. N. SF. I — la 3, opartej na przepisach art. 19 i 23 ustawy z dnia 10 grudnia 1920 roku (Dz. U. N. 6 z 1921 roku, poz. 32) zostaną pobrane w roku gospodarczym 1929/30 na rzecz Radzyńskiego Powiatowego Związku Komunalnego na budowę i utrzymanie dróg samorządowych w powiecie Radzyńskim specjalne opłaty i dopłaty drogowe na zasadach następującego statutu:

Statut

o specjalnych opłatach i dopłatach drogowych na rzecz Radzyńskiego Powiatowego Związku Komunalnego.

§ 1.

Łączna suma przewidziana w budżecie na rok 1929/30 (Wydatki Dział V, par. 10) na utrzymanie dróg w kwocie zł. 73.060.—

na spłatę raty amortyzacyjnej długoterminowej pożyczki na drogę Radzymin — Jadów (Wydatki, Dział IV, par. 4) wraz z należnymi (wydatki Dział IV, par. 5) procentami złotych 8.660.—

na budowę nowych dróg (wydatki Dział V § 48) zł. 232.237.50

na ratę amortyzacyjną wraz z procentami (wydatki Dział IV § 7) od nowej długoterminowej pożyczki 50.000 dolarów St. Zj. A. P. na budowę nowych dróg zł. 37.723.—
zł. 351.680.50

zmniejszoną o kwotę (dochody Dział VII § 23 i § 40) złotych 97.239.50

mającą być osiągniętą z dopłat (§ 2 statutu oraz kwotę zł. 480.—
97.719.50

mających być osiągniętych z dochodów zwyczajnych Dział I § 4) będzie pobrana:

a) w wysokości 100% od płatników państwowego podatku gruntowego i od płatników samoistnego podatku komunalnego od gruntów państwowych w kwocie zł. 212.513.—

b) w wysokości 15% od płatników państwowego podatku przemysłowego w kwocie zł. 12.000.—

c) w wysokości 50% od płatników państwowego podatku od nieruchomości w miastach i niektórych budynków w gminach wiejskich w kwocie zł. 29.448.—

Razem: zł. 253.961.—

Kwoty wymienione pod a, b i c dzielą się pomiędzy poszczególne płatników danej grupy:

a) Kwota wymieniona w punkcie a) podzielona będzie pomiędzy poszczególne objekty podatkowe proporcjonalnie do przypadającego na każdy z tych państwowego zasadniczego podatku gruntowego z wyłącze-

niem oddzielnego dodatku przewidzianego w art. 2 Ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 65, poz. 505) i bez uwzględnienia ulg przewidzianych w art. 3 tejże ustawy, względnie samoistnego podatku komunalnego od gruntów państwowych z tem zastrzeżeniem, że kwota przypadającej opłaty drogowej nie może przewyższać 100% obciążenia danego obiektu zasadniczym państwowym podatkiem gruntowym, względnie samoistnym podatkiem komunalnym od gruntów państwowych;

b) kwota wymieniona w punkcie „b” podzielona będzie pomiędzy płatników państwowego podatku przemysłowego proporcjonalnie do kwoty tego podatku, uiszczonego w formie nabycia świadectw i kart rejestracyjnych z tem zastrzeżeniem, że kwota przypadającej opłaty drogowej nie może przewyższać 15% ceny świadectwa przemysłowego, względnie karty rejestracyjnej;

c) kwota przewidziana w punkcie c) podzielona będzie pomiędzy poszczególne objekty podatkowe, proporcjonalnie do przypadającego na każdy z tych obiektów państwowego podatku od nieruchomości w miastach i od niektórych budynków w gminach wiejskich z tem zastrzeżeniem, że kwota przypadającej opłaty drogowej nie może przekraczać 50% państwowego podatku od nieruchomości w miastach i od niektórych budynków w gminach wiejskich.

§ 2.

Niezależnie od opłaty drogowej, przewidzianej w § 1 statutu, obowiązani są uiszczyć właściciele, wzgl. posiadacze gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, położonych w pasie przydrożnym o szerokości 4 klm. po obu stronach dróg utrzymywanych przez Radzyński Powiatowy Związek Komunalny dodatkową opłatę w łącznej sumie złotych 19.827.

Suma ta nie może przekraczać 20% kwoty podlegającej rozdziałowi w myśl § 1 statutu i winna być rozdzielona na poszczególnych płatników w sposób przewidziany w § 1 statutu, z tem jednak zastrzeżeniem, że za podstawę do rozdziału służy ta część podatku, którą płatnik uiszcza z obiektów położonych w pasie przydrożnym.

Uwaga: Strefa 4-o kilometrowa z każdej strony utrzymywanej drogi jest podzielona na 4 odcinki po 1 klm. szerokości.

Obciążenie przypadające z podziału dodatkowej opłaty między poszczególne odcinki ustala się w stosunku 4:3:2:1 w zależności od odległości od osi drogi.

Niezależnie od opłaty drogowej, przewidzianej w § 1 statutu, obowiązani są uiszczyć właściciele, wzgl. posiadacze gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, położonych w pasie przydrożnym o szerokości 4 klm. po obu stronach dróg budowanych przez Radzyński Powiatowy Związek Komunalny, dodatkową opłatę w łącznej sumie złotych 77.412.50.

Czas. 13458/11/35

Suma ta nie może przekraczać 50% kwoty podlegającej rozdziałowi w myśl § 1 Statutu i winna być podzielona na poszczególnych płatników w sposób przewidziany w § 1 Statutu z tem jednak zastrzeżeniem, że za podstawę do rozdziału służy ta część podatku, którą płatnik uiszcza z obiektów, położonych w pasie przydrożnym.

Uwaga: Strefa 4-o kilometrowa z każdej strony nowobudującej się drogi jest podzielona na cztery odcinki po 1 klm. szerokości. Obciążenie przypadające z podziału dodatkowej opłaty pomiędzy poszczególne odcinki ustala się w stosunku 4 : 3 : 2 : 1 w zależności od odległości od osi drogi.

§ 3.

Rozkładu dokonywa Zarząd Związku Komunalnego, przyczem przysługują mu prawa, określone w art. 44 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 4.

O wysokości przypadającej do rozkładu opłaty (§ 1) i dopłaty (§ 2) zostanie płatnik zawiadomiony wezwaniem płatniczem. Opłatę łącznie z dopłatą uiszczyć należy w 2-ch równych ratach, płatnych I rata w sierpniu, II rata w październiku.

§ 5.

Przeciwko wezwaniu płatniczemu wolno wnieść odwołanie w terminie i trybie wskazanym w art. 48 Ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 747), co jednak nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłaty.

Nieuiszczenie opłaty we właściwym terminie pociąga za sobą obowiązek zapłaty odsetek i kar za zwłokę,

oraz kosztów egzekucyjnych, określonych ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 73, poz. 721) i Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 46, poz. 401).

§ 6.

Winni przekroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu podlegają karze porządkowej do wysokości 345.9 zł. o ile nie zachodzi przestępstwo karalne według art. 62 — 66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 7.

Opłaty specjalne i dopłaty drogowe, wymierzone na podstawie niniejszego statutu, nie ulegają zaliczeniu ani na komunalne podatki od gruntów, budynków, przemysłu i handlu, ani na komunalne dodatki do państwowych podatków od gruntów, budynków, handlu i przemysłu.

§ 8.

Przepisy wykonawcze wyda Zarząd Związku Komunalnego.

§ 9.

Zarząd Związku Komunalnego obowiązany jest wyjednać u władzy nadzorczej zatwierdzenie niniejszego statutu.

§ 10.

Statut zatwierdzony winien być ogłoszony przez ogłoszenie w „Samorządzie“ oraz za pośrednictwem Urzędów gminnych i Magistratów oraz odczytany na zebraniach sołtyckich.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
553. Starosta (T. J. Eutner).

**Wydział Powiatowy Sejmiku
Grodzieńskiego**

o g ł a s z a

K O N K U R S

na stanowisko lekarza rejonowego w Krynkach i kierownika miejscowego szpitala z poborami VII st. sł. Urz. Państw. i dodat. w naturze: mieszkanie z 5 pokoi, opału i światła.

Współpraca z Kasą Chorych zapewniona.

W a r u n k i:

Obywatelstwo polskie i kilkoletnia przy najmniej praktyka lekarska.

Podanie z własnoręcznie napisanym życiorysem, dyplomem ukończenia studjów lekarskich, oraz zaświadczeniem na prawo praktyki należy nadsyłać pod adresem Wydziału Powiatowego w Grodnie w terminie do dn. 1 października 1929 roku.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

555

Starosta: (Podpis nieczytelny)

**Urząd Gminy Nieporęt, powiatu
Warszawskiego**

o g ł a s z a

K O N K U R S

na wakujące stanowisko pisarza gminy.

Od kandydatów wymagane jest:

- a) wykształcenie najmniej 4 klas szkoły średniej;
- b) conajmniej 3 letnia praktyka biurowa w samorządzie gminnym,
- c) znajomość ustawodawstwa,
- d) odpisy zaświadczeń poprzedniej pracy,
- e) referencje wiarogodnych osób.

Do stanowiska tego przywiązane są pobory IX grupy plac urzędników państwowych z 15% dodatkiem komunalnym, oraz mieszkaniem, opałem i światłem.

Podania o posadę wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem, odpisami świadectw szkolnych i dotychczasowej pracy należy nadsyłać do Urzędu gminy w Nieporęcie do dnia 23 września 1929 roku.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

556

Wójt gminy Nieporęt
w/z Sekretarz Cichocki.